

Abba, Vader

Abba, Vader
Meditaties over de rijkdommen van Gods Vadersnaam
Copyright © H. Bouter
Omslagontwerp: Cees van der Steldt
Druk: Drukkerij van der Perk B.V., Nieuw-Lekkerland

Eerste editie 1997
Tweede, herziene editie 2004
Boeken om de Bijbel, Gouda
Distributie: Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn

ISBN 90-70926-
NUR 707

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd, opgeslagen in
een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch of mechanisch,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hugo Bouter

Abba, Vader

*Meditaties over de rijkdommen van
Gods Vadernaam*

Boeken om de Bijbel
Gouda

Inhoud

Woord vooraf	7
--------------------	---

DEEL I

Aspecten van Gods Vadernaam in de Evangelieën

1. De hemelse Vader	11
2. Vader, Heer des hemels en der aarde	17
3. Abba, Vader	21
4. De levende Vader	27
5. De heilige Vader	31
6. De rechtvaardige Vader	35
7. Mijn Vader en uw Vader	39

DEEL II

Aspecten van Gods Vadernaam in de Brieven

8. De Vader, uit Wie alle dingen zijn en tot Wie wij zijn ..	45
9. De God en Vader van onze Heer Jezus Christus	51
10. De Vader der barmhartigheden	57
11. De Vader der heerlijkheid	63
12. De Vader, naar Wie alle geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt	67
13. Eén God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen	71
14. De Vader, die ons heeft overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde	77
15. De Vader der geesten	85
16. De Vader der lichten	89

Woord vooraf

Als christenen mogen wij groeien in de kennis van God, die nu onze *Vader* is geworden door Jezus Christus, onze Heer. Dit boek wil graag een bijdrage leveren tot deze geestelijke groei door een min of meer systematische behandeling van de rijkdommen van Gods Vadernaam. Achtereenvolgens komen zeven aspecten van Gods Vaderschap in de Evangeliën aan de orde, en daarna negen aspecten in de Brieven van het Nieuwe Testament. Dit onderwerp heeft dus *vele* facetten: het toont Gods véélzijdige liefde voor ons, alsmede de vele aspecten van ons kinschap en zoonschap.

Ik denk dat het een belangrijk thema is voor onze tijd, waarin Gods *Vaderschap* om verschillende redenen onder kritiek wordt gesteld (o.a. door de afbraak van familieverbanden en de invloed van verkeerde Godsbeelden). Velen achten het niet van belang om een persoonlijke relatie te hebben met God als onze *Vader* in Christus. Zij hebben een ánder beeld van God, een beeld dat van heidense of oosterse origine is (denk aan de vele New Age leringen), of zij bekommeren zich helemaal niet om Hem. Kortom, wij hebben te maken met de doorwerking van atheïstische, pantheïstische en polytheïstische ideeën en leringen (die resp. zeggen: er is géén god, álles is god, er zijn véle goden).

Voor anderen – ook voor ware gelovigen – lijkt Gods vriendelijk Vaderhart ver verwijderd te zijn van de realiteit, doordat zij Gods liefde afmeten aan hun eigen gevoelens of omstandigheden, of aan negatieve ervaringen uit hun verleden. Zo'n

subjectieve maatstaf kunnen wij beter niet aanleggen. God heeft Zijn liefde immers jegens ons *bewezen* in de overgave van Zijn geliefde Zoon (Rom. 5:5 vv.; 1 Joh. 4:9 vv.). Bij het kruis van Golgotha zien wij de rijkdom, de volle maat van Gods liefde. Wij moeten de dingen leren afmeten aan *déze* geopenbaarde Goddelijke liefde, die onze kennis en ons begrip te boven gaat. Het geloof beaamt dat God een God van liefde is.

De rechte kennis van God kan echter niet worden losgemaakt van de kennis van onze Heer en Heiland, Jezus Christus (vgl. 2 Petr. 3:18). Christus is juist op aarde gekomen met de bedoeling Zijn *Vader* aan ons te openbaren; door Hem hebben wij nu in één Geest ook de toegang tot de Vader. Kennis van de Vader en de Zoon is nodig om geestelijk te kunnen groeien, om tot geestelijke volwassenheid te komen. Ik wil dan ook aanknopen bij de wens van de apostel Petrus, die zijn lezers toebad: "(...) genade en vrede worde u vermenigvuldigd door de *kennis* van God en van Jezus, onze Heer" (2 Petr. 1:2).

Dit boek is verder bedoeld als een stimulans voor ons gebedsleven. Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met enkele vragen en antwoorden, die geschikt kunnen zijn voor persoonlijke meditatie of voor behandeling in bijbelstudiekringen. Ons eigen gebedsleven zal versterkt worden door het overdenken van Gods véélzijdige Vaderschap, zoals dat in de diverse gebeden in het Nieuwe Testament naar voren wordt gebracht. Wij kunnen in dit opzicht veel leren van de gebeden van de apostel Paulus in zijn Brieven, en de gebeden van Christus Zelf in de Evangeliën. Wat een voorrecht dat de Vader ons met Zijn genade en vrede wil omstralen! Laten wij ernaar streven Hem werkelijk te leren kennen, Hem beter te leren aanbidden, en daardoor ook de voorrechten van het kinschap en zoonschap meer te leren genieten.

Gouda, najaar 2004

DEEL I

*Aspecten van Gods Vadernaam
in de Evangelien*

1

De hemelse Vader

*'Bidt gij dan aldus: Onze Vader die in de hemelen zijt,
Uw naam worde geheiligd; Uw Koninkrijk kome;
Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde (...)
Want Uw hemelse Vader weet, dat gij dit alles behoeft'.*

Mattheüs 6:9,10,14,26,32

Als discipelen van de Heer Jezus leven wij, hoewel wij nog op aarde zijn, in het licht van de hemel. Want wij kennen nu de hemelse Vader, en wel op grond van het werk van de Zoon die op aarde is gekomen om Hem te verklaren (Joh. 1:14-18). God is dus onze hémelse Vader, als wij tenminste de Zoon kennen en Hem hebben als ons leven. Maar dit tekent ook de afstand die er is tussen God en ons. Hij is niet zoals áárdse vaders, onze 'vaders naar het vlees' (Hebr. 12:9). Hij is in de hemelen (Matt. 6:1,9), ver verheven boven de aarde. Zoals de hemelen hoger zijn dan de aarde, zijn Gods gedachten hoger dan onze gedachten (Jes. 55:9). En Hij ís de Hemelse, de Vader die in de hemelen is (Matt. 23:9). Niemand kan Hem zien. Hij is in het verborgen, en kijkt ook in het verborgen (Matt. 6:4,6,18). Hij bewoont een voor mensen *ontoegankelijk licht* (1 Tim. 6:16).

Toch mogen wij Hem aanroepen als ónze Vader, persoonlijk maar ook gemeenschappelijk (Matt. 6:9). Zo heeft Christus het aan Zijn discipelen geleerd, en Hij heeft daarbij ongetwijfeld geanticipeerd op het werk dat Hij nog moest volbrengen op het kruis van Golgotha (vgl. Joh. 20:17). Door Zijn dood en

opstanding is de grondslag gelegd voor de verzoening van zondige mensenkinderen met een heilig en rechtvaardig God. Zó heeft Christus ons het kindschap verworven, met de prijs van Zijn bloed. En het is de Heilige Geest, die na Christus' verhoging in de hemel op aarde is komen wonen, die met onze geest getuigt dat wij kinderen van God zijn (Rom. 8:16). Allen die uit God geboren zijn, allen die opnieuw geboren zijn, zijn *kinderen* van God (Joh. 1:12-13).

Onze hemelse Vader is niet ver van ons verwijderd, hoewel Hij ver boven ons verheven is (vgl. Hand. 17:27). Zeker, Hij is in de hemelen, en wij zijn op aarde. Maar wij zijn nu *nabij gekomen* door het bloed van Christus (Ef. 2:13vv.). Wij kennen nu het Vaderhart. Wij hebben door de Geest de vrije toegang tot de Vader. Wij mogen naderen in het hemelse heiligdom, zoals de Brief aan de Hebreeëën uiteenzet. Onze Vader die in de hemelen is, is tegelijkertijd heel dicht bij allen die Hem in waarheid aanroepen. Hij hoort onze stem, Hij luistert naar ons gebed. Gods verborgen omgang vinden zielen waar Zijn vrees in woont. Want Hij woont zowel in de hoge, heilige hemel als bij de verbijzelde en nederige van geest (Jes. 57:15).

Leven wij bewust in het licht van de hemel en genieten wij de liefde van de Vader? Dan kunnen wij Hem met blijdschap danken en zullen wij in onze gebeden in de eerste plaats de eer van Zijn naam en Zijn hemelse rijk op het oog hebben (Matt. 6:9-13). Onze Vader weet wat wij nodig hebben, zelfs *voordat* wij het Hem vragen. Hij zorgt voor ons. Hij voorziet ons van eten en drinken, van kleding etc., zoals Hij zelfs zorgt voor de vogels van de hemel. Onze Vader die in de hemelen is, weet goede gaven te geven aan hen die er Hem om bidden (Matt. 7:7-11).

Hij wil ook dat wij als Zijn kinderen op Hem gaan lijken, zodat de mensen kunnen zien *Wie* onze Vader is: een God van liefde, die Zijn zon laat opgaan over bozen en goeden en het laat regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Dan wordt de

Vader verheerlijkt, en zullen wij volmaakt zijn zoals onze hemelse Vader volmaakt is (Matt. 5:43-48). Dit belangrijke onderwerp wordt nader uitgewerkt in de Brieven. Johannes spreekt veel over de familie van de kinderen van God, die bestaat uit allen die uit God zijn geboren. Maar Paulus spreekt ook over het kindschap van de gelovige. Hij zegt bijvoorbeeld dat wij als geliefde kinderen van God 'navolgers' van Hem moeten zijn en in de liefde moeten wandelen (Ef. 5:1). Kinderen dragen het beeld van hun ouders; en zo dienen wij het beeld van onze hemelse Vader te vertonen.

Gespreksvragen bij hoofdstuk 1

Vraag:

Denk eens na over de betekenis van de Vadernaam in het Oude en in het Nieuwe Testament. Wat is volgens u het verschil tussen Israël en de Gemeente in dit opzicht?

Antwoord:

De Vadernaam is pas ten volle onthuld door de komst van de Zoon op aarde. Christus openbaarde de Vader aan de Zijnen op aarde (Matt. 11:27; Joh. 17:6vv.). Dat doet Hij nu nog steeds door middel van de Heilige Geest, waardoor de gelovige 'Abba, Vader' leert zeggen (Rom. 8:15). Israël kende God slechts in *collectieve* zin als Vader, de Oorsprong van de natie (Deut. 32:6). Daartegenover heeft de gelovige nu een *persónlijke* relatie met God als zijn of haar Vader in Christus. In de Gemeente aanbidt men de Vader in geest en waarheid en is de eredienst niet zoals in het Oude Testament aan tijd of plaats gebonden.

Vraag:

Welke namen van God worden er meestal gebruikt in het Oude Testament?

Antwoord:

De naam Jahweh (HERE) is het meest bekend. Dit is de verbondsnaam: IK BEN, de Eeuwige. Als zodanig is Hij trouw aan Zijn beloften aan de aartsvaders (zie Ex. 3:13-15). De andere meest gebruikte naam is Elohim (God). Andere namen zijn: de Allerhoogste (Gen. 14:18vv.), de Almachtige (Gen. 17:1), de eeuwige God (Gen. 21:33). Er zijn ook bekende samengestelde namen, zoals 'Jahweh der legerscharen', 'HERE der heerscharen' (zie Joz. 5:14-15 en 1 Sam. 1:3).

Vraag:

Op welke twee plaatsen in het Nieuwe Testament wordt de naam Jahweh der legerscharen (de Heer Zebaoth) letterlijk geciteerd?

Antwoord:

Deze beide plaatsen zijn Romeinen 9:29 en Jakobus 5:4.

Vraag:

Noem enkele bewijzen reeds in Genesis 1 voor de Goddelijke Drie-eenheid?

Antwoord:

In den beginne schiep (enkelvoud!) God (Elohim = meervoud!). En verder het telkens herhaalde meervoud in vers 26: Laat Ons mensen maken naar Ons beeld, als Onze gelijkenis. Ook is in vers 2 sprake van de Géést Gods als afzonderlijk Persoon, die over de wateren zweefde.

Vraag:

Wat kunnen wij in de eerste plaats leren van het zgn. 'Onze Vader'?

Antwoord:

Gods belangen komen op de éérste plaats – de eerste drie beden – en daarna pas onze eigen noden.

Vraag:

Waarom is dit gebed niet als formuliergebed bedoeld?

Antwoord:

In Lucas 11 vinden wij een kortere versie, waarbij enkele belangrijke bewoordingen ontbreken die in Mattheüs 6 wel voorkomen. Het gaat om de géést waarin wij bidden. Christendom is geen zaak van formalisme. Het 'Onze Vader' wordt bovendien door geen enkele apostel geciteerd in de Brieven.

Vader, Heer des hemels en der aarde

*'Te dien tijde hief Jezus aan en zeide:
Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde,
dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt,
doch aan kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want zo is het
een welbehagen geweest voor U'.*

Mattheüs 11:25-30

De Heer Jezus was tot Zijn volk gekomen als de beloofde Koning, maar – zoals Johannes zegt – de Zijnen hadden Hem niet aangenomen. De Koning kon Zijn rijk nu niet in zijn openbare gedaante oprichten. Voortaan was Hij de Zaaier, die het Woord van God zou zaaien in de akker van deze wereld (Matt. 13). Pas in de eindtijd, bij Christus' wederkomst, zal Gods Koninkrijk in macht en majesteit worden gevestigd. Israël zal het centrum van het komende Vrederijk zijn, waarin de Zoon des mensen zal zitten op de troon van Zijn heerlijkheid (Matt. 25:31).

Maar hier in Mattheüs 11, bij Jezus' dankzegging aan het adres van de Vader, was het nog lang niet zover. In de verzen daarvoor had Hij het 'wee u' uitgesproken over de Galilese steden waarin Hij de meeste krachten had verricht: Chorazin, Bethsaïda, en Kapernaüm. Die steden hadden zich niet bekeerd, hoewel zij in aanraking waren gekomen met de krachten van het koninkrijk der hemelen. Ongetwijfeld was de Heer teleurgesteld over het onbegrip van Zijn volksgenoten, over het feit

dat Hij niet was geaccepteerd als de Messias. Niets kon echter Zijn innerlijke vrede verstoren. Hij legde het allemaal in de handen van de Vader, en Hij onderkende hierin Diens wijze hand.

Het was een onderdeel van Gods plan dat de leiders van de natie, de wijzen en verstandigen, geen oog voor de heerlijkheid van Christus hadden en Hem zouden overleveren om gekruisigd te worden. Langs deze weg zou het heil ook tot de volken komen. Christus zou als de Zoon van de levende God Zijn Gemeente gaan bouwen (Matt. 16:18), en die zou bestaan uit gelovigen uit Israël én uit de volken. Aan kinderkens zou het worden geopenbaard. Alleen gelóvigen, mensen die worden als kleine kinderen, worden ingeleid in de openbaring van de Vader door de Zoon. Samen vormen zij een nieuwe familie van blijde en verlost mensenkinderen, Gods huisgezin, de Gemeente van de levende God.

Jezus begon zelfs met een *lofprijzing*: 'Ik prijs U, Vader'. Dat is een les voor ons wanneer wij in moeilijke omstandigheden verkeren. Misschien vraagt u zich wel eens af: Wat is nu de zin van mijn leven en van mijn werk? Is er wel iemand die mij echt begrijpt en waardeert? Ja, als u God uw Vader kunt noemen door het geloof in het volbrachte werk van Christus, mag u weten dat er Eén is die u ten volle begrijpt. Dan mag u ook instemmen met deze lofprijzing: 'Ik dank U, Vader' (vs. 25).

De hemelse Vader weet beter dan wij wat goed voor ons is. Is Hij niet de Heer van de hemel en van de aarde? Bestuurt Hij niet alle dingen? Heeft Hij niet de hele wereld in Zijn hand? Doorlopen Zijn ogen niet de hele aarde? Deze omschrijving van de Vader herinnert aan wat wij in het eerste Bijbelboek lezen over Abrams ontmoeting met Melchisedek, een gebeurtenis met een diepe profetische betekenis. God openbaarde Zichzelf toen aan hem als de Schepper (of: de Bezitter) van hemel en aarde. Want de priester Melchisedek trad Abram

zegenend tegemoet met de woorden: 'Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde' (Gen. 14:18-20).

God is de Allerhoogste, die hemel en aarde bezit. Hij is de Heer van de hemel en van de aarde. Straks in de eindtijd zal dat ook voor iedereen zichtbaar zijn. Maar voor ons als kinderen van God is Hij nu in de eerste plaats onze *Vader*. Zó mogen wij Hem aanroepen, want de Zoon is hier op aarde gekomen om Hem te verklaren en de Vadernaam bekend te maken. Gelovig mogen wij Zijn naam prijzen, ja, heel persoonlijk mogen wij het Christus nazeggen: 'Ik dank U, Vader'. Maar ook gemeenschappelijk mogen wij de Vader prijzen in de Gemeente van de verlost. Eerbiedig zullen wij het in sommige situaties echter ook moeten zeggen: 'Ja, Vader' (vs. 26). Dat is geen protest, ook geen gedwongen berusting, maar bewuste instemming met Zijn heilige wil.

Laten wij zo alles wat ons overkomt, ook alle teleurstellende dingen, in de handen van de Vader leggen. Christus wil het ons leren, want Hij laat Zijn discipelen delen in de kennis van de Vader. De Zoon wil de Vader heel graag aan ons openbaren (vs. 27). Er is maar één voorwaarde: wij moeten leerlingen, volgelingen van Christus worden. Wij moeten tot Hem komen en van Hem leren. In het beeld van *het juk dragen* wordt dit nader omschreven. Het betekent in feite dat wij Hem erkennen als onze grote Leidsman en Leraar, en samen met Hem de weg gaan. Hij alleen is de Weg tot de Vader. Met Hem de weg te gaan onder het juk dat Hij ons oplegt, geeft ware rust. Hij is geen harde Leermeester, want Zijn juk is zacht en Zijn last is licht.

Gespreksvragen bij hoofdstuk 2

Vraag:

Hebt u wel eens gelet op het verband tussen dankzegging en gebed in de gebeden in het Nieuwe Testament?

Antwoord:

Het is van groot belang wanneer wij met een dankbaar hart bidden. De Heer begint hier met dankzegging: 'Ik dank U, Vader'. Paulus doet dat ook in zijn gebeden in bijna al zijn Brieven. Gebed voor onszelf en voorbede voor anderen is natuurlijk belangrijk, maar lofprijzing jegens de Vader is nog veel belangrijker.

Vraag:

Wat is het verband tussen de aanspreekvorm die de Heer hier gebruikt, en de naam 'de Allerhoogste' in Genesis 14:18vv.

Antwoord:

In Genesis 14 wordt God de Allerhoogste, 'de Schepper van hemel en aarde' genoemd, of zoals de Statenvertaling zegt: 'Die hemel en aarde bezit'. In Mattheüs 11 spreekt Christus de Vader aan als 'de Heer des hemels en der aarde'. De Schepper van hemel en aarde is tevens de Onderhouder en de Regeerder van alle dingen. Hij draagt alle dingen door Zijn kracht. Wat is het geweldig dat wij deze Opperheer, die verheven is boven alle aardse machthebbers, nu als onze *Vader* in Christus mogen aanroepen. In het Vrederijk zal de heerschappij van de Allerhoogste voor iedereen zichtbaar en merkbaar zijn. Door het geloof zeggen wij daar nu al 'Amen' op.

Abba, Vader

'En Hij ging een weinig verder, en Hij wierp Zich ter aarde en bad, dat, indien het mogelijk ware, die ure aan Hem zou voorbijgaan, en Hij zeide: Abba, Vader, alles is U mogelijk, neem deze beker van Mij weg. Doch niet wat Ik wil, maar wat Gij wilt'.

Marcus 14:35,36

Slechts één keer heeft de Heer Jezus tijdens Zijn leven op aarde deze woorden 'Abba, Vader' in de mond genomen, en wel in de hof Gethsémané. Tot de dood bedroefd boog de Levensvorst Zich daar neer en Hij begon Zijn gebed met die bijzondere uitroep. Het woord Abba (= Vader) is een Aramees woord en drukt een vertrouwelijke relatie uit: die van een kind tot zijn vader. Voor slaven was het verboden om de heer des huizes zo aan te spreken. De Joden gebruikten dit woord ook niet om God aan te spreken.

De Heer Jezus deed dit wel, toen Hij in zware strijd was in de hof en heel intens bad tot Zijn God en Vader. 'Abba, Vader', riep Hij smekend. Het tekent in de eerste plaats Zijn vertrouwelijke relatie met de Vader. Er was niets dat Zijn gemeenschap met de Vader verstoorde. Wat was echter de oorzaak van de zielsangst van de Heer? Zijn ziel was zeer bedroefd tot de dood toe, want Hij kreeg een voorsmaak van het bittere lijden dat Hem wachtte op Golgotha. De Zondeloze moest de Zonden-drager worden. Hoe kon dat Zijn heilige wil zijn? Daarom bad Hij als de Reine en Heilige: 'Neem deze drinkbeker van

Mij weg'. Maar dit was juist de weg die door de Vader was bepaald. Er was geen andere mogelijkheid om het zondevraagstuk op te lossen. Hij moest voor ons tot zonde gemaakt worden. Hij zou het ware Zondoffer worden. De ware Dienstknecht – zo spreekt Marcus over Hem – zou door Zijn lijden en sterven de profetieën over de lijdende Knecht des Heren in vervulling doen gaan.

Daarom onderwierp Christus Zich aan de wil van de Vader met de woorden: '(...) maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt'. Hij was zoals altijd gehoorzaam aan de Vader en deed wat Hem behaagde. Christus' gehoorzaamheid trad hier in het vuur van de beproeving in alle volmaaktheid aan het licht. Hij werd gehoorzaam tot de dood, ja, tot de dood des kruises (Fil. 2:8). De lijdensbeker – gevuld met de toorn van God over onze zonden – die Hij aan het kruis zou moeten drinken, nam Hij in volle onderwerping aan (niet uit de hand van de verzoeker, maar) uit de hand van de *Vader*. 'De drinkbeker die de *Vader* Mij heeft gegeven, zou Ik die niet drinken?' (Joh. 18:11).

Wij mogen het Christus steeds gelovig nazeggen: 'Abba, Vader', zoals Paulus ons ook laat zien in zijn Brieven. Deze uitdrukking komt verder slechts twee keer voor in het Nieuwe Testament (Rom. 8:15; Gal. 4:6). Als Gods eigen kinderen en zonen, niet als slaven, mogen wij Hem met deze bijzondere woorden aanroepen. Het is Gods Geest die ons dat leert zeggen en leert bidden. De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn. En dat niet alleen als wij in nood zijn, als wij een moeilijke weg moeten gaan, als wij ons bedreigd voelen. De Geest van zoonschap die wij hebben ontvangen, doet ons te allen tijde en in alle omstandigheden roepen: 'Abba, Vader!' Hoe ons lot ook mag zijn, de Heilige Geest getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn en de Vader vol vertrouwen mogen naderen. Christenen zijn en blijven aanbidders. De lofzang jegens onze God en Vader, die ons in Christus als Zijn zonen heeft aangenomen, zal tot in eeuwigheid weerklinken.

Kinderen, zonen, erfgenamen – zijn wij ons bewust van onze hoge positie? Laten wij dan niet vergeten de Vader met blijdschap te danken voor al onze zegeningen en voor Zijn eeuwige plannen van liefde en genade, die Hij in deze genadetijd ten uitvoer heeft gebracht.

*U hoort het kind,
door U bemind,
met kinderlijk geloven
U als de Vader loven.*

Gespreksvragen bij hoofdstuk 3

Vraag:

Wat betekent het woord 'Abba'?

Antwoord:

Het is het Aramese woord voor 'vader' en drukt het *vertrouwen* uit dat een kind in zijn vader stelt. Slaven mochten hun heer zo niet aanspreken. Het Griekse woord voor vader is 'pater'. Deze woorden worden met elkaar gecombineerd in de uitdrukking 'Abba, Vader'.

Vraag:

In welke twee passages wordt de uitdrukking 'Abba, Vader' herhaald in de Brieven?

Antwoord:

In Romeinen 8:15 en Galaten 4:6. Hier drukt het het onbeperkte vertrouwen uit dat wij als kinderen van God in onze Vader mogen stellen, en het besef van de Geest van zoon-schap die wij hebben ontvangen. In deze Brieven gaat het om de rechtvaardiging door het geloof alleen, op grond van het volbrachte werk van Christus – niet door werken van de wet. De Rechter die ons moest veroordelen, heeft ons in Christus aangenomen als Zijn kinderen en zonen. Hij is nu onze Vader geworden, en door de Geest mogen wij Hem ook als zodanig aanroepen, d.i. Hem eren, aanbidden en grootmaken. De zending van Gods Zoon in de volheid van de tijd, en de uitstorting van de Heilige Geest op aarde na Christus' verhoving in de hemel, heeft een geheel nieuw tijdperk ingeluid en een einde gemaakt aan de periode van slavernij onder de wet.

Vraag:

Welke andere Aramese woorden gebruikt Marcus in zijn Evangelie?

Antwoord:

De bijnaam *Boanerges*, dat is 'zonen des donders', voor de apostelen Jakobus en Johannes (3:17). De woorden *Talitha koem* bij de opwekking van het dochtertje van Jäirus, hetgeen betekent: 'Meisje, Ik zeg u, sta op!' (5:41). Het woord *Effatha* bij de genezing van een doofstomme, dat is: 'Word geopend!' (7:34). De plaats *Golgotha*, 'hetgeen betekent Schedelplaats' (15:22).

4

De levende Vader

*'Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven
en Ik zal hem opwekken ten jongsten dage.*

*Want Mijn vlees is ware spijs en Mijn bloed is ware drank.
Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem.
Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader,
zo zal ook hij, die Mij eet, leven door Mij'.*

Johannes 6:54-57

De Heer Jezus is het brood dat uit de hemel is neergedaald om ons het leven te geven. Hij is het ware brood, het brood van God, het *levende* brood. Als iemand van dit brood eet, zal hij leven tot in eeuwigheid (Joh. 6:51). Wij die van nature *dood zijn in onze overtredingen en zonden*, krijgen door het geloof deel aan Hem. Dat wordt hier symbolisch voorgesteld door het 'eten' van het brood des levens. Door het geloof ontvangen wij Zijn leven, het eeuwige leven. Zo worden wij als nieuwe mensen in verbinding gebracht met de *levende* en waarachtige God, de *levende* Vader – de Bron van het leven.

De uitdrukking 'de levende Vader' staat in tegenstelling tot de *dóde* afgoden. De afgoden zijn nietig en ijdel, het werk van mensenhanden. Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben ogen, maar zien niet (Ps. 115:4-7). Wij moeten ons van deze *dode* dingen, van deze lege en zinloze goden bekeren tot de *levende* God, die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, heeft gemaakt (Hand. 14:15). En het bloed van

Christus moet ons geweten reinigen van dode werken, om de levende God te dienen (Hebr. 9:14). Hebben wij ons van de afgoden tot God bekeerd om de levende en waarachtige God te dienen (1 Thess. 1:9)? Kennen wij de levende Vader? Hebben wij de Zoon als ons leven (Kol. 3:4)? Die twee voorrechten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden; ze horen bij elkaar. Wie de Zoon kent, kent ook de Vader; zo iemand heeft zowel de Vader als de Zoon (1 Joh. 5:11-12). Christus is de Weg tot de Vader; niemand komt tot de Vader dan door Hem (Joh. 14:6). Door de Heer Jezus aan te nemen als onze Heer en Heiland, krijgen wij deel aan de blijvende levensgemeenschap met de Vader en de Zoon. Wij worden ingevoerd in de kring van de familie van Gods kinderen. De Vader noemt ons *Zijn kinderen*, en de Zoon noemt ons *Zijn broeders*. Hij is de Eerste onder vele broeders (Rom. 8:29).

Er is nog iets waarop wij hier moeten letten. 'Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader', zegt de Heer Jezus, 'zo zal ook hij die Mij eet, leven door Mij' (Joh. 6:57). Wie zich figuurlijk gesproken voedt met Christus, wie steeds van Hem 'eet' als het levende brood, die ontvangt van Zijn leven en blijft in Hem en Hij in hem. Zo'n gelovige leeft door Hem, krachtens Hem, uit hoofde van Wie Hij is. Wat is het volmaakte Model, de hemelse Maatstaf van dat leven en van de gemeenschap tussen de gelovige en Christus? Dat is Christus Zelf, en Zijn eigen gemeenschap met de levende Vader, Zijn liefde tot Hem, Zijn volkomen afhankelijkheid van Hem die Hem in deze wereld heeft gezonden.

Zo wordt het leven in vier stappen dóórgegeven:

- (1) De levende Vader is de Bron van het nieuwe leven van boven.
- (2) De Zoon is als Mens op aarde gekomen en Hij heeft door Zijn intieme gemeenschap met de Vader het leven geopenbaard, zichtbaar gemaakt.

(3) Wij krijgen deel aan dit leven door te gelóven in Christus als Degene die voor ons is gestorven om ons levend te maken, door van Hem figuurlijk gesproken te 'eten'. Zo worden wij ingevoerd in de levensgemeenschap met de Vader en de Zoon.

(4) Om het nieuwe leven te onderhouden, om de gemeenschap ook praktisch te bewaren en te handhaven, moeten wij ons echter blijvend voeden met Christus als het levende brood. Door Zijn dóód heeft Hij ons het leven geschonken en is er een einde gemaakt aan ons zondige bestaan in het vlees. Daarom voeden wij ons dagelijks met een gestórven Christus, die Zijn vlees en bloed voor ons heeft overgegeven.

*Jezus is het Brood des levens,
uit de hemel neergedaald;
Hij schenkt aan de ziele voedsel,
waar geen and're spijs bij haalt.*

Gespreksvragen bij hoofdstuk 4

Vraag:

Welke stappen waren er nodig om het Goddelijke, hemelse leven te openbaren hier op aarde.

Antwoord:

De levende Vader moest Zijn Zoon naar deze aarde zenden (1), vervolgens heeft de Zoon door Zijn woorden en door Zijn handel en wandel de Vader verklaard (2), en door Zijn dood en opstanding heeft Hij ook de noodzakelijke grondslag gelegd om het leven aan verloren mensenkinderen te kunnen meedelen (3). Dit gebeurt nu door de werking van Zijn Geest, die dode zondaars levend maakt door het geloof in Zijn Naam (4).

Vraag:

Hoe wordt het nieuwe leven nu onderhouden in de gelovige?

Antwoord:

Doordat wij ons als christenen telkens weer geestelijk voeden met Christus als het levende brood, want 'wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem' (Joh. 6:56). Dit wederzijdse 'blijven' spreekt van levensgemeenschap, van een wederkerige relatie die instandgehouden wordt door de kracht van de Heilige Geest. Zoals de Israëlieten iedere dag aten van het hemelse manna, zo 'eten' wij van het brood des levens dat uit de hemel is neergedaald. Het eten van het vlees van de Zoon des mensen verwijst ook naar het eten door de Israëlieten van het paaslam. Dat is de *grondslag* van de verlossing. Want ook ons Paaslam is geslacht: Christus (1 Kor. 5:7).

De heilige Vader

*'En Ik ben niet meer in de wereld, maar zij zijn in de wereld
en Ik kom tot U. Heilige Vader, bewaar hen in Uw naam,
welke Gij Mij gegeven hebt, dat zij één zijn zoals Wij'.*

Johannes 17:11

Het bekende gebed van de Zoon tot de Vader valt uiteen in drie delen: Christus' bede om Zijn *verheerlijking* in de hemel (vs. 1-5), Zijn verzoek om de *bewaring* van de discipelen op aarde (vs. 6-19), en Zijn vraag om de *eenheid* van alle gelovigen (vs. 20-26). In het tweede deel van dit gebed richt de Heer Zich tot de Vader als de 'Heilige Vader', met het oog op de bewaring van de discipelen en de eenheid van het apostolische getuigenis dat zij zouden afleggen. De apostelen zouden immers achterblijven in een vijandige wereld, waarvan Satan de overste is. Vandaar het gebed om eenheid, om bewaring voor de boze en *heiliging* in een *onheilige* wereld.

Ook in Psalm 22, die speciaal handelt over het kruislijden, spreekt Christus profetisch over Gods *heiligheid*: 'Nochtans zijt Gij de *Heilige*, die troont op de lofzangen Israëls' (vs. 4). Die heiligheid vereiste dat God Zijn aangezicht moest verbergen voor Hem die leed op het hout. Het besef dat God de *Heilige* is, vormde om zo te zeggen het antwoord op de klacht: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' (vs. 2). De heilige God kon geen gemeenschap hebben met de Zondendrager. In Johannes 17 verplaatst Christus Zich echter in de geest ná

het lijden. 'Ik ben niet meer in de wereld', zegt Hij in vers 11. Is het niet treffend dat Hij die de heiligheid van God kende zoals niemand anders en die op een geheel unieke wijze daarmee in aanraking kwam op Golgotha, Zich hier tot Hem richt als de 'Heilige Vader'?

God is Zelf dus de Heilige. Christus wordt echter óók op diverse plaatsen in de Schrift de Heilige genoemd. Ook hier in dit Evangelie: 'En wij hebben geloofd en erkend, dat Gij zijt de Heilige Gods' (Joh. 6:69; vgl. Marc. 1:24 en Luc. 4:34). Hij was de Heilige en tevens de Rechtvaardige (Hand. 3:14). Als zodanig was Hij in deze wereld gekomen, door de Vader '*geheiligd en in de wereld gezonden*' (Joh. 10:36). Hij was speciaal tot dit doel afgezonderd, apart gesteld, en in de wereld gezonden. *Heiligen* is immers apart stellen (vgl. reeds Gen. 2:3). Op aarde volbracht Christus het werk dat Hem van Godswege was opgedragen, het werk dat de Vader Hem te doen gegeven had en waardoor Hij de Vader verheerlijkte (Joh. 17:4).

Nu Hij Zijn werk op aarde had volbracht, gebeurde precies het ómgekeerde: Christus *heiligde Zichzelf in de hemel*, want Hij keerde terug naar de Vader. Daarmee had Hij ook óns welzijn op het oog. Hij deed het voor ons. Hij trok Zich terug in de heiligheid van de hemel, opdat wij die als Zijn getuigen nog in de wereld moesten blijven, '*geheiligd zouden zijn in waarheid*' (vs. 19). De heilige Mens die is teruggekeerd naar de hemel en Zichzelf volkomen heeft toegewijd aan de Zijnen (o.a. als onze Voorspraak), is Motief en Model van onze heiliging. Wij zouden evenals Hij voortaan slechts voor God moeten leven. 'Want wat Zijn dood betreft, is Hij voor de zonde eens voor altijd gestorven; wat Zijn leven betreft, leeft Hij voor God. Zo moet het ook voor u vaststaan, dat gij wèl dood zijt voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus' (Rom. 6:10-11).

Eigenlijk vinden wij in dit gedeelte in Johannes 17 twee midelen – beter gezegd: twee Personen – voor onze heiliging.

Allereerst is daar *de Heilige Vader Zelf*, die ons heiligt door de waarheid. Hoe doet Hij dat? Het wordt duidelijk genoeg gezegd: het gebeurt door Zijn Woord! 'Uw Woord is de waarheid' (vs. 17). Dat Woord is een lamp voor onze voet en een licht op ons pad in een donkere wereld, die niet op God is gericht. In de tweede plaats zet *Christus Zichzelf* voor ons in, terwijl Hij daarboven verkeert in de volmaakte heiligheid en heerlijkheid van de hemel. Hij leeft daar altijd om voor ons te pleiten (Rom. 8:34; Hebr. 7:25). Hij is onze Advocaat, onze Voorspraak, onze Zaakwaarnemer. Hij heeft maar één doel: de heilige gemeenschap tussen de hemelse Vader en Zijn kinderen op aarde in stand te houden en te bewaren.

De Heilige Vader heeft een plan met Zijn kinderen op aarde. Wij zijn gezanten van Hem in een wereld die zich van Hem heeft afgekeerd en die Zijn Zoon heeft verworpen. Zijn naam moet door ons worden geheiligd, geëerd, hooggehouden. En wijzelf moeten worden geheiligd in en door de waarheid, d.i. de Schrift. Principieel gezien zijn alle gelovigen 'geheilgden in Christus Jezus, geroepen heiligen' (1 Kor. 1:2). Dat is onze positie *in Christus*, maar die moet in de praktijk worden waargemaakt door de heiligende en vernieuwende kracht van Woord en Geest.

Gespreksvragen bij hoofdstuk 5

Vraag:

Waarom is het verkeerd om de naam 'Heilige Vader' voor een mens te gebruiken (de paus laat zich zo aanspreken)?

Antwoord:

De eer die alleen aan God toekomt, mag niet aan een mens worden gegeven. Lees ook Mattheüs 23:9, waar Christus duidelijk zegt dat wij niemand op aarde onze *vader* mogen noemen.

Vraag:

Welke twee middelen zijn er voor onze heiliging?

Antwoord: De Vader heiligt ons door Zijn Woord, en Christus Zelf heiligt ons door Zijn *voorbeeld* en *voorbeeld* (Joh. 17: 17,19).

Vraag:

Meestal wordt Johannes 17 het 'hogepriesterlijke gebed' genoemd. Is dit juist?

Antwoord:

De Heer Jezus bad in dit hoofdstuk als Zóón tot de Váder. Hij kende de intimiteit van het Vaderhart en het Vaderhuis, en opende die intieme sfeer voor de Zijnen. Dat Hij ook onze Hogepriester bij God is, is op zichzelf wel juist, maar dit is het thema van met name de Hebreënbrief.

De rechtvaardige Vader

*'Rechtvaardige Vader, de wereld kent U niet,
maar Ik ken U, en dezen weten, dat Gij Mij gezonden hebt;
en Ik heb hun Uw naam bekend gemaakt
en Ik zal hem bekend maken, opdat de liefde,
waarmede Gij Mij liefgehad hebt,
in hen zij en Ik in hen'.*

Johannes 17:25-26

Aan het slot van Zijn gebed tot de Vader spreekt de Heer Jezus Hem aan als de *rechtvaardige* Vader. Hij doet een beroep op Gods gerechtigheid met het oog op Zijn volgelingen en zegt als het ware: 'Vader, U weet dat alles wat Ik heb gevraagd voor Mijn discipelen en ook voor hen die door hun woord in Mij zullen geloven, volkomen juist is. Het beantwoordt aan Uw wil en gedachten. Wilt U Mij verhoren? Het is rechtvaardig als U dat doet en daardoor duidelijk onderscheid maakt tussen hen en de wereld die U niet kent en die Mij heeft verworpen' (zie vs. 25).

God is genadig, maar Hij is ook rechtvaardig. Beide wezens-trekken zijn bij Hem in evenwicht en in volkomen harmonie. Als Hij genade bewijst, is dat niet in strijd met Zijn gerechtigheid. En als Hij rechtvaardig oordeelt, is dat niet in strijd met Zijn liefde. Wij kunnen dat soms moeilijk begrijpen. Maar wel kunnen wij Hem altijd prijzen (zelfs in de gebrokenheid van ons bestaan), zowel om Zijn goedheid als om Zijn gerechtig-

heid. Zoals de psalmdichter zegt: 'Zij zullen de roem Uwer grote *goedheid* verkondigen, en jubelen over Uw *gerechtigheid*' (Ps. 145:7).

Laten wij daarom een voorbeeld nemen aan Abraham, de vader van de gelovigen. Hij twijfelde niet aan Gods gerechtigheid, maar deed juist gelovig een beroep daarop met de woorden: 'Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?' (Gen. 18:25). Paulus was evenzeer overtuigd van Gods rechtvaardig handelen. Is God soms onrechtvaardig, zo vroeg de apostel de bevoorrechte Joden, als Hij Zijn toorn doet voelen? Het antwoord was: 'Volstrekt niet! Hoe zal God anders de wereld oordelen?' (Rom. 3:5-6). Dezelfde God die Sodom moest oordelen, zal straks de wereld richten in gerechtigheid. Daarom zei Paulus tegen de godsdienstige Atheners dat God het aardrijk in *gerechtigheid* zou oordelen (Hand. 17:31).

Gerechtigheid is bij mensen niet te vinden. De hele wereld staat strafschuldig voor God, en uit werken van de wet zal geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Maar gelukkig hebben wij te maken met een God die de goddeloze rechtvaardigt door geloof. Dat betekent dat er de mogelijkheid is vrijuit te gaan en Goddelijke vrijspraak te verkrijgen van het oordeel dat wij rechtvaardig verdiend hebben. Dat kan alleen door ons vertrouwen te stellen op de Heer Jezus Christus en Zijn volbrachte werk op het kruis van Golgotha. Hij heeft het oordeel ondergaan dat ons had moeten treffen. Het loon van de zonde is de dood, maar Christus is in onze plaats gaan staan. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem.

Gerechtvaardigd op grond van geloof, hebben wij nu vrede met God door onze Heer Jezus Christus. Bovendien is de liefde van God in onze harten uitgestort door de Heilige Geest die ons gegeven is. Wij mogen God onze *Vader* noemen en niets kan ons scheiden van Zijn liefde. De rechtvaardige Rechter veroordeelt ons niet langer en Hij noemt ons Zijn kinderen. Dat

is het Goede Nieuws, zoals wij het vinden in de Brief aan de Romeinen (zie met name hoofdstuk 3 tot 5). De rechtvaardige God is nu onze rechtvaardige Vader geworden. Zijn Goddelijke gerechtigheid is niet in tegenspraak met Zijn Vaderlijke liefde. Daarvoor staat de Heer Jezus garant. Dat kunnen wij ook lezen in Zijn gebed tot de Vader. De *rechtvaardige* Vader is een *liefdevolle* Vader.

Christus had de Vadernaam al op aarde bekend gemaakt en Hij wilde die ook verder bekendmaken (nu als de opgestane en verheerlijkte Mens in de hemel), 'opdat de liefde waarmee Gij Mij hebt liefgehad, in hen zij en Ik in hen' (Joh. 17:26). De Heer Jezus doet dit door Zijn Geest (die hier op aarde is uitgestort op de Pinksterdag), en dit heeft volgens de woorden van de Heer twee gevolgen. Het eerste resultaat van de kennis van de Vadernaam is dat wij de liefde van de Vader voor de Zoon zouden kennen en genieten. Dat is in feite de hemel op aarde. Dat introduceert ons in de sfeer van eeuwige, Goddelijke liefde: de liefde van de eeuwige Vader voor de eeuwige Zoon. Het tweede resultaat is dat de Zoon Zelf in ons woont en werkt door Zijn Geest ('en Ik in hen'). De Mens in de hemel maakt zodoende woning in Zijn discipelen op aarde. Zo wordt Christus ook op aarde verheerlijkt in de Zijnen. En Hij heeft daar recht op: Hij vraagt het aan de *rechtvaardige* Vader. En wij mogen er zeker van zijn dat de Vader het gebed van Zijn Zoon ook in dit opzicht verhoort.

*Ja, wij kennen nu Uw liefde,
Abba, Vader, door genâ,
want zij is in Uw Geliefde
ons betoond op Golgotha.*

Gespreksvragen bij hoofdstuk 6

Vraag:

Wat is het verband tussen rechtvaardigheid en liefde in Johannes 17:25-26?

Antwoord:

Gods gerechtigheid is niet in tegenspraak met Zijn liefde. Zijn rechtvaardig handelen is juist altijd de *basis* voor het betonen van Zijn liefde. Wij zien in dit gedeelte dat het een rechtvaardige zaak is dat de Vader in liefde aan Zijn kinderen denkt.

Vraag:

Doet u wel eens een beroep op Gods gerechtigheid als u bidt?

Antwoord:

Wij kunnen in dit verband een voorbeeld nemen aan Abraham (Gen. 18:23vv.). Abraham bad echter niet om wraak over zijn vijanden, maar om genade voor de rechtvaardige(n) in Sodom.

Vraag:

Het thema van de Goddelijke gerechtigheid wordt nader uitgewerkt in de Romeinenbrief. Geef een indeling van deze Brief.

Antwoord:

Eerst vinden wij de Goddelijke vrijspraak, de rechtvaardiging van de goddeloze op grond van geloof (Rom. 1-8), vervolgens Gods rechtvaardig handelen ten aanzien van Israël en de volken (Rom. 9-11), en tenslotte onze rechtvaardige wandel als gelovigen voor Gods aangezicht (Rom. 12-16).

Mijn Vader en uw Vader

*'Jezus zeide tot haar: Houd Mij niet vast,
want Ik ben nog niet opgevaren naar de Vader;
maar ga naar Mijn broeders en zeg hun:
Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader,
naar Mijn God en uw God'.*

Johannes 20:17

In dit hoofdstuk verschijnt de opgestane Heer als de Overwinnaar over dood en graf aan de Zijnen. Wij zien Hem hier als de Eerstgeborene onder vele *broeders* (vgl. Rom. 8:29). Hij verkondigt hun de blijde boodschap, die gegrond is op Zijn volbrachte werk, en roept hun toe: 'Vrede zij u!' Hij had de discipelen reeds Zijn 'vrienden' genoemd (Joh. 15:15), maar hier noemt Hij hen Zijn 'broeders'. Die benaming tekent de nauwe onderlinge band tussen de Meester en Zijn volgelingen, Zijn leerlingen. Daarom zou de aanspreekvorm 'broeder', 'zuster', eigenlijk een eretitel voor ons moeten zijn. Die nauwe band met Hem en met elkaar komt in de eerste plaats tot stand door te luisteren naar Gods Woord en te gehoorzamen aan Gods wil: 'Mijn *broeders* zijn dezen die het woord van God horen en doen' (Luc. 8:21). Maar de discipelen leerden hun bevoorrechte positie pas werkelijk kennen en genieten nà Christus' opstanding uit de doden en de uitstorting van de Heilige Geest. Zonder deze grote heilsfeiten kon de nieuwe familie van de kinderen van God, Gods 'huisgezin' in deze tijd, d.i. de Gemeente van de levende God, niet worden gevormd.

Maria Magdalena, aan wie de eerste verschijning van de opgestane Heer te beurt viel, mocht de blijde boodschap overbrengen: 'Ga heen naar Mijn broeders en zeg hun: Ik vaar op naar Mijn Vader en uw Vader, naar Mijn God en uw God' (Joh. 20:17). De *Vadernaam* staat hier voorop. De Opgestane verbindt Zichzelf openlijk met de Zijnen, en erkent hen als kinderen van de Vader en huisgenoten van God (vgl. Ef. 2:13vv.). Maar het is een hémelse familie, waarvan Hij het verheerlijkte Hoofd is. Bij een *hemelse* Christus hoort een *hemelse* Gemeente. Onze toekomst is het Vaderhuis met de vele woningen. Daarom kon de Heer ook niet op aarde blijven en moest Hij opvaren naar Zijn Vader en onze Vader.

De Heer Jezus spreekt hier over 'Mijn Vader' en 'uw Vader'. Enerzijds doet Hij ons delen in de voorrechten van het zoonschap en zo zijn wij in tal van opzichten Zijn 'deelgenoten' (vgl. Hebr. 1:9; 2:10-12; 3:1). Dat is het beginsel van associatie, van vereniging met Christus. Anderzijds blijft er echter een principieel *onderscheid* tussen de Zoon Zelf, en allen die door Hem en Zijn volbrachte werk de Vader hebben leren kennen. Hij blinkt uit boven tienduizend. De Zoon is de Eerste onder vele broeders. Hij noemt ons inderdaad Zijn broeders, maar omgekeerd hebben wij niet het recht Hem onze Broeder te noemen (zoals soms gebeurt). Maria noemde Hem 'Rabboeni' (lett. 'mijn Meester'). Thomas zei tot Hem: 'Mijn Heer en mijn God!' (Joh. 20:16,28). Wij moeten de Zoon eren zoals wij de Vader eren.

De openbaring van de Vadernaam was niet vreemd voor de discipelen. Christus had reeds tijdens Zijn leven op aarde de Vader verklaard door Zijn woorden en werken, Zijn hele handel en wandel (Joh. 1:18). Hij had de naam van de Vader bekend gemaakt aan de mensen die de Vader Hem uit de wereld had gegeven (Joh. 17:6,26). Hij deed dit als de unieke Zoon van de Vader, die hier op aarde met gezag kon spreken over de dingen van de hemel. Wij hebben nu op grond van Zijn volbrachte

werk ook echt de *positie van zonen* ontvangen. Door de zalving van Gods Geest hebben wij bovendien geestelijk inzicht ontvangen om onze positie te kennen en te genieten. Zo kunnen wij vol vertrouwen tot de Vader naderen. Het zoonschap is Gods gáve aan ons. Het is Gods eigen plan, Zijn eeuwig voorbestemming. Hij heeft ons in en door Christus gesteld in deze nieuwe positie van zonen voor Hemzelf (Ef. 1:3vv.).

Zo kunnen wij de Vader van onze Heer Jezus Christus nu ook ónze Vader noemen. Wij hebben de Geest van het zoonschap ontvangen, door welke wij roepen: 'Abba, Vader!' (Rom. 8:15). De Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn. Even verder in Johannes 20 zien wij dan ook dat Christus als de Opgestane het nieuwe leven, de geest van het zoonschap, in Zijn discipelen blaast – als een voorsmaak van Pinksteren (vs. 19vv.). Christus neemt in de kring van de familie van Gods kinderen terecht de eerste plaats in. Hij is de Eérste onder vele broeders. Hij verkondigt de VADERnaam aan Zijn broeders, na Zijn verlossing uit de muil van de leeuw (d.i. de satan) en uit de macht van de dood (Ps. 22:22-23; Hebr. 2:12). Hij heft de lofzang aan te midden van de verlostten. Stemmen wij in met het lied van lof en dank? Danken wij met blijdschap de Vader: de Vader van onze Heer Jezus Christus, maar door genade nu ook ónze Vader?

Gespreksvragen bij hoofdstuk 7

Vraag:

Waarom kon er pas na de opstanding van Christus sprake zijn van een nieuwe familie van verlore mensenkinderen, van kinderen Gods?

Antwoord:

De discipelen vormden voor die tijd natuurlijk ook een bepaalde éénheid, een gezelschap van mensen die dezelfde Heer dienden en Hem volgden. Maar pas na Zijn opstanding heeft Christus als een levendmakende geest het nieuwe leven in de Zijnen geblazen (Joh. 20:22; 1 Kor. 15:45). Zo zijn wij nu in Hem een nieuwe schepping, een nieuwe familie van broeders en zusters, kinderen van de Vader en huisgenoten van God.

Vraag:

Waarom is het niet juist om Christus onze (oudste) Broeder te noemen?

Antwoord:

Dat zou kunnen wijzen op een gebrek aan eerbied voor onze Heer. Hij noemt ons wel Zijn broeders, maar dat geeft ons nog niet het recht dat omgekeerd óók te doen. De Schrift geeft daartoe geen aanleiding. Er blijft onderscheid tussen Hem en ons, zoals ongetwijfeld ook blijkt uit het respect waarmee Maria en Thomas Hem aanspreken na Zijn opstanding uit de doden (Joh. 20:16,28).

DEEL II

*Aspecten van Gods Vadernaam
in de Brieven*

De Vader, uit Wie alle dingen zijn en tot Wie wij zijn

*‘Wij weten, dat er geen afgod in de wereld bestaat
en dat er geen God is dan Eén.
Want al zijn er zogenaamde goden, hetzij in de hemel,
hetzij op de aarde – en werkelijk zijn er goden
in menigte en heren in menigte – voor ons nochtans
is er maar één God, de Vader, uit Wie alle dingen zijn
en tot Wie wij zijn, en één Heer, Jezus Christus,
door Wie alle dingen zijn, en wij door Hem’.*

1 Korinthiërs 8:4-6

Wanneer wij nu tot de Brieven komen, dan zien wij onszelf geplaatst in het volle licht van de nieuwtestamentische openbaring. Tegenover de duisternis van het heidendom met zijn vele goden en heren (denk o.a. aan de vele Baäls), straalt hier de lichtglans van de kennis van God, de Vader, en van de Heer Jezus Christus. Deze opmerkelijke passage in 1 Korinthiërs sluit enerzijds aan bij de belijdenis van het Jodendom: ‘de HERE is één’ (Deut. 6:4). Paulus handhaaft de leer van de éne ware God. Hij verklaart in vers 4 onomwonden dat er geen God is dan Eén (zie ook Rom. 3:30; Gal. 3:20; 1 Tim. 2:5). Hij geeft echter een *andere* invulling aan de waarheid dat er slechts één God is, de God der goden, en één Heer, de Heer der heren (Ps. 136:2-3).

Wie is namelijk deze éne Opperheer, die boven alle machten verheven is? Het is *de Vader*, uit Wie alle dingen zijn. De almachtige Vader is de Schepper, de Oorsprong, en ook de Drager en Onderhouder van alle dingen. De materie heeft haar bestaan niet aan zichzelf te danken: zij is niet eeuwigdurend, en evenmin het product van lagere godheden. De schepping vindt haar oorsprong in God de Vader, uit Wie alle dingen zijn. Maar het is natuurlijk niet toevallig dat Paulus hier de *Vadernaam* gebruikt. Dit is in overeenstemming met het karakter van de níeuwtestamentische openbaring. De Schepper-God, de Onderhouder van alle dingen heeft Zichzelf nu als *de Vader* geopenbaard in en door Zijn Zoon, onze Heer Jezus Christus.

Maar Wie is Jezus en wat is Zijn relatie tot de Vader? De apostel zegt van Hem dat Hij de éne Heer is, de Kurios – een titel die in de Griekse vertaling van het Oude Testament voor God Zelf wordt gebruikt (en die de Romeinse keizers geheel ten onrechte voor zichzelf opeisten). Wij stuiten hier op het geheim van de Goddelijke drie-eenheid. De Zoon is één met de Vader: één met Hem in wezen, in macht en majesteit, maar ook één met Hem in liefde. Dezelfde eer die de Vader wordt toegebracht, komt daarom ook toe aan de Zoon. Als van de Vader geldt dat *uit* Hem alle dingen zijn, dan geldt van de Zoon dat *door* Hem alle dingen zijn (vs. 6; vgl. Joh. 1:3; Kol. 1:16-17; Hebr. 1:2-3). De Zoon draagt ook alle dingen door het woord Zijner kracht. Hij is dus evenzeer Schepper, Heer en Meester, als de Vader dat is.

In dit verband wil ik erop wijzen dat het van groot belang is om te onderscheiden in welk tijdperk van de heilsgeschiedenis men leeft. Als christenen roepen wij God niet aan zoals de Israëlieten dat deden, namelijk als Jahweh, de Eeuwige, de IK BEN, de God van Abraham, Isaak en Jakob. Wij roepen Hem ook niet aan als de Almachtige of de Allerhoogste. Natuurlijk twijfelen wij er geen moment aan dat Hij al deze wezenstrekken bezit. Maar wij roepen deze éne ware God aan als *de Vader*, want zó heeft Hij Zichzelf nu geopenbaard in Zijn Zoon.

Het gaat hier ook om een unieke openbaring van de Vadernaam, zoals die ten tijde van het Oude Testament nog niet kòn plaatshebben. De Zoon is persóónlijk op aarde gekomen om ons deze dingen te verklaren (Joh. 1:14-18; 3:11-13, 31vv.). Hij heeft getuigd van verborgen, hemelse zaken, die verband houden met de relaties binnen de Godheid Zelf. De eeuwige Zoon heeft gesproken over Zijn relatie met de eeuwige Vader, over de geheimen van het Vaderhuis en van het Vaderhart. Dat zijn dingen die – evenals de raadsbesluiten ten aanzien van de Gemeente – dateren van vóór de grondlegging van de wereld en niet rechtstreeks verband houden met Gods openbaring aan Israël (vgl. Joh. 17:5,24). In de Brieven is dit allemaal verder onthuld door de ingeving van de Geest, die de apostelen heeft geleid in de volle waarheid (Joh. 16:13). Met name de apostel Paulus is de rentmeester van de nieuwe heilseconomie. Hij deelt aan Gods kinderen de rijkdommen uit van de verborgen wijsheid van God (1 Kor. 2:6vv.). Zo leren wij onze christelijke positie verstaan en gaan wij begrijpen wat ons door God in genade geschonken is. De Vader noemt ons Zijn kinderen, en wij roepen Hem aan met de woorden: Abba, Vader. En de Zoon is de Eerstgeborene onder vele broeders, en wij eren Hem als onze Heer. Het christendom kent dus één God, de Vader, en één Heer, Jezus Christus. De Vader wordt slechts gekend in en door de Zoon, de nederige Mens Jezus, die Gods Gezalfde is: de Christus, de Man van Gods welbehagen.

Het Heer-zijn van Christus heeft te maken met Zijn opstanding uit de doden en Zijn verheerlijking in de hemel. De apostelen hebben daarvan getuigd op de Pinksterdag: ‘God heeft Hem èn tot Heer èn tot Christus gemaakt’ (Hand. 2:33-36). Christus heeft een ereplaats ontvangen aan Gods rechterhand in de hemel. Overigens wordt de naam *Heer* ook toegekend aan de Heilige Geest, die één is met de Vader en de Zoon (2 Kor. 3:17-18). Maar de Geest wordt zelden apart genoemd, omdat Hij niet de aandacht op Zichzelf richt maar juist op de verhoogde Christus. ‘Jezus is Heer’, dat is het getuigenis van de Heilige

Geest, en door de Heilige Geest stemmen wij daarmee in (1 Kor. 12:3b). Wat dit betreft sluit deze passage in 1 Korinthiërs 8 ook mooi aan bij de aanhef van de Brief, en trouwens bij die van de meeste Brieven ('genade zij u en vrede van God, onze *Vader*, en van de *Heer Jezus Christus*').

De belijdenis die de apostel hier aflegt, vraagt wel om een reactie, een gelovig antwoord van onze kant. Het is geen vrijblijvende zaak, God als Vader te kennen en Jezus als Heer. Wij hebben te maken met Goddelijke Personen, die Goddelijke rechten kunnen laten gelden. 'U hebt een recht op mij verworven, naar ziel en lichaam, door uw bloed', zegt een lied. En dat is ook volkomen juist. De kennis die wij hebben (vgl. het 'wij weten' van vs. 4), is gegrond op een bewuste relatie met de Vader en de Zoon. Dat moet wel leiden tot (grotere) toewijding van onze kant. De Vader, uit Wie alle dingen zijn, is het grote doel van ons leven en van ons bestaan. Wij leven voor Hem, wij dienen Hem, en straks zullen wij ook voor eeuwig bij Hem zijn. Dat is de betekenis van de woorden: 'tot Wie wij zijn'.

En er is nog iets: wat wij zijn, dat zijn wij door genade, door het werk van Christus, door de waardigheid waarmee Hij bekleed is. Dat is de strekking van het zinnetje: 'en wij (zijn) door Hem'. Wij hebben alles te danken aan onze Heer, door Wie wij zijn. Dat kan niet zonder gevolgen blijven in de praktijk van ons leven. Christus voert heerschappij over doden en over levenden. 'Hetzij wij dan leven, hetzij wij sterven, wij zijn des Heren' (Rom. 14:7-9).

Gespreksvragen bij hoofdstuk 8

Vraag:

Waarom is in deze belijdenis in 1 Korinthiërs 8:6 allereerst sprake van God, de Vader, uit Wie alle dingen zijn?

Antwoord:

Omdat de Vadernaam kenmerkend is voor het christendom. Het is de kroon van Gods heerlijke namen. God is de Vader van de Heer Jezus Christus, maar ook de Vader van alle gelovigen. Daarom kunnen wij Hem persoonlijk als zodanig aanroepen, want wij zijn uit Hem geboren. In meer algemene zin is hij ook de Vader, d.i. de Oorsprong van al het geschapene. Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen (Rom. 11:36).

Vraag:

Waarom is hier vervolgens sprake van Jezus als Heer?

Antwoord:

Dat is ook één van de grondslagen van het christelijk geloof. Straks zal zelfs alle tong moeten belijden dat Jezus Christus Heer is, tot eer van God, de Vader! (Fil. 2:11). Wij mogen dat nu al vrijwillig doen, en Hem daarbij erkennen als de Oorzaak van ons heil. Wat wij zijn, wij zijn het 'door Hem' alleen.

De God en Vader van onze Heer Jezus Christus

*‘Geloofd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus,
de Vader der barmhartigheden en
de God aller vertroosting’.*

2 Korinthiërs 1:3

Deze bijzondere uitdrukking, ‘de God en Vader van onze Heer Jezus Christus’, zinspeelt op de Godheid en de mensheid van Christus. Het is een term die niet vaak voorkomt in het Nieuwe Testament (vgl. 2 Kor. 11:31; Ef. 1:3; Kol. 1:3; 1 Petr. 1:3). In Kolossenzen 1:3 heeft de NBG-vertaling een iets andere lezing dan de Statenvertaling en de herziene Voorhoeve-vertaling (‘God, de Vader van onze Heer Jezus’). In totaal komt de uitdrukking dus maar vier of vijf keer voor.

Als christenen roepen wij God niet aan als de God van Abraham, Isaak en Jakob (hoewel Hij dat ongetwijfeld is), maar als de God en Vader van onze Heer Jezus Christus. Zó heeft Christus, de Zoon van de Vader (2 Joh.: 3), Hem immers aan ons bekendgemaakt. De eeuwige Zoon, die altijd in de schoot van de Vader was en is, heeft Hem hier op aarde verklaard (Matt. 11:27; Joh. 1:18). Hoe heeft Christus dat gedaan? Hij heeft dat gedaan langs de weg van de vernedering: door *Mens* te worden, door Zichzelf te ontledigen en de gestalte van een Dienstknecht aan te nemen (Fil. 2:5vv.). Dat is de kern van

het Evangelie. Hij heeft deelgenomen aan bloed en vlees, om mensenkinderen te hulp te komen en te kunnen verlossen (Hebr. 2:14vv.).

De Mens Jezus Christus was tevens de Zoon van de Vader, Degene die van eeuwigheid het Voorwerp was van de liefde van de Vader, Zijn Troetelkind (Spr. 8:30). Hij kwam van boven en heeft ons de dingen van de hemel, de dingen van de Vader, verkondigd (Joh. 3:11vv.). Hij sprak en Hij getuigde van de Vader – in Zijn woorden en werken, in Zijn hele levenswandel. Wie Hem gezien had, had de Vader gezien (Joh. 14:6vv.). De evangelist Johannes spreekt telkens over de wonderbare eenheid van de Vader en de Zoon. De Vader is in de Zoon, en de Zoon is in de Vader. Vader en Zoon zijn één (Joh. 10:30; 17:21-22).

Het blijft voor ons een mysterie hoe de Godheid en de mensheid van Christus met elkaar zijn verenigd. Hij is God en Mens in één Persoon. De nederige Mens Jezus die op Zijn God vertrouwde en bij Hem schuilde (Ps. 16:1; 22:11), was tegelijkertijd de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader. Degene die geen goed buiten God had, die Hem alleen als Zijn erfdeel en Zijn beker beschouwde (Ps. 16:2,5), was Zélf God de Zoon, te prijzen tot in eeuwigheid! Dat is een onbegrijpelijk wonder dat wij niet kunnen doorgronden, maar dat ons wel tot aanbidding moet brengen. Wij mogen de Zoon eren zoals wij de Vader eren (vgl. Joh. 5:23). Daarom roepen wij Hem ook aan als onze *Heer* Jezus Christus, zoals Hij in de Brieven telkens wordt genoemd. Hij is immers nu als Mens verhoogd aan Gods rechterhand en met eer en heerlijkheid gekroond. ‘God heeft Hem èn tot Heer èn tot Christus gemaakt, deze Jezus, die gij gekruisigd hebt’ (Hand. 2:36).

Na de aanhef begint de apostel zijn Brieven meestal met een dankzegging. Dat is ook hier het geval: ‘Geloofd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus’ (2 Kor. 1:3a). Maar dit is

toch wel een heel bijzonder dankgebed, dat in deze bewoordingen op slechts twee andere plaatsen voorkomt (Ef. 1:3; 1 Petr. 1:3). Letterlijk staat er: 'Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus'. Dit woord 'zegenen' betekent dat wij 'goede dingen zeggen' van onze God en Vader. Wij hebben veel redenen om onze God te 'zegenen'. Hij heeft immers alles voor ons gedaan. Hij gaf Zijn eniggeboren Zoon om ons te redden. Hij heeft ons begenadigd in de Geliefde, ons *aangenaam* gemaakt in Hem. In Christus heeft Hij ons gezegend met alle geestelijke zegening in de hemelse gewesten. Hemelse, eeuwige, geestelijke bezittingen zijn ons deel. Dit leidt tot het wederkerige 'zegenen' in de passage in Efeziërs: 'Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die òns (...) gezegend heeft in Christus' (Ef. 1:3). Wij loven en prijzen de Vader voor al Zijn zegeningen, voor alles wat Hij ons geschonken heeft in de Zoon. Hij heeft ons onuitsprekelijk rijk gemaakt in Hem. Zouden wij Hem dan niet prijzen?

Bent u ook dankbaar daarvoor? Kunt u instemmen met de lofzang die in de Gemeente opstijgt tot eer van God de Vader? In 2 Korinthiërs zien wij dat dit ook mogelijk is in moeilijke omstandigheden, in lijden en verdrukking, zelfs in doodsgerevaren. Steeds mogen wij de Vader prijzen, die ons Zijn troost niet zal onthouden. Wij zijn zingende pelgrims, zoals Petrus ons laat zien in zijn dankgebed (vgl. 1 Petr. 1:8). Wij zijn pelgrims die op weg zijn naar een heerlijk einddoel: het hemelse Vaderland. Daar zullen wij de Vader in volmaaktheid prijzen.

*Lof, prijs, aanbidding zij alom
U toegebracht in 't heiligdom,
gezegend God en Vader.*

Gespreksvragen bij hoofdstuk 9

Vraag:

Waarom is in deze dankzegging in 2 Korinthiërs 1:3 allereerst sprake van de Góð van onze Heer Jezus Christus?

Antwoord:

De Heer Jezus was waarachtig *Mens*, door de kracht van de Allerhoogste verwekt uit de maagd Maria. Als de nederige *Mens* Jezus riep Hij Zijn God aan en was Hij volkomen van Hem afhankelijk. Hij is *Mens* geworden om mensen met God te kunnen verzoenen en tot God terug te brengen. Het is goed om deze gedachte tot uitdrukking te brengen in onze gebeden en dankzeggingen.

Vraag:

Welke van de twee volgende zinsneden is volgens u juist:

- (1) De Heer Jezus, die Zelf de Schepper was, is Mens en dus schepsel geworden;*
- (2) De Heer Jezus, de Schepper, is in Zijn eigen schepping binnengetreden en heeft aan bloed en vlees deelgenomen?*

Antwoord:

De tweede zinsnede, want de Bijbel zegt nergens dat de Zoon een 'schepsel' is geworden. Hij is 'de Eerstgeborene der ganse schepping' (Kol. 1:15), dat wil zeggen dat Hij als *Mens* de éérste plaats inneemt in Zijn schepping.

Vraag:

Waarom is in deze dankzegging in de tweede plaats ook sprake van de Vader van onze Heer Jezus Christus?

Antwoord:

Christus was uniek. Hij was niet alleen waarachtig Mens, maar tevens de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader. De Zoon die in de schoot van de Vader was, heeft op aarde de Vader verklaard. Overigens bestond de relatie Zoon-Vader er ook naar Zijn ménsheid. Hierop doelt Psalm 2: 'Mijn Zoon zijt Gij; Ik heb U heden verwekt' (Ps. 2:7; Hebr. 1:5).

Vraag:

In welke zin kunnen mensen God zégenen?

Antwoord:

In de zin van lofprijzen, goede dingen van God zeggen.

Vraag:

Vergelijk deze lofzegging met die in Efeziërs 1:3 en 1 Petrus 1:3. Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen?

Antwoord:

Dit hangt samen met het verschillende *karakter* van deze Brieven. Efeziërs spreekt meer over onze hemelse positie in Christus, 1 Petrus meer over onze wandel op aarde op weg naar de toekomstige heerlijkheid. Dit is een mooi onderwerp om voor uzelf verder uit te werken.

De Vader der barmhartigheden

*'Geloofd zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus,
de Vader der barmhartigheden en de God aller vertroosting,
die ons troost in al onze druk, zodat wij hen,
die in allerlei druk zijn, troosten kunnen met de troost,
waarmede wijzelf door God vertroost worden'.*

2 Korinthiërs 1:3-4

De God en Vader van onze Heer Jezus Christus is tevens 'de Vader der barmhartigheden'. Hij heeft een *hart* voor armen, behoeftigen, ellendigen (vgl. het Latijnse woord *misericordia*). Hij is vervuld met mededogen, met medelijden ten opzichte van ons. Hij ontfermt Zich over ons en redt ons uit alle nood en dood. De herziene Voorhoeve-vertaling gebruikt hier de uitdrukking 'de Vader der ontfermingen'.

Als hier sprake is van de *Vader* der barmhartigheden, dan worden wij erbij bepaald dat Hij de *Oorsprong*, de *Bron* ervan is. Hij is immers 'de Vader, uit wie alle dingen zijn' (1 Kor. 8:6). Paulus voegt er aan toe dat Hij ook de 'God aller vertroosting' is (2 Kor. 1:3). Hij voorziet daadwerkelijk in onze nood als Degene die de *macht* heeft om te doen boven alles wat wij bidden of denken. De apostel had deze machtige God praktisch leren kennen in al de beproevingen en verdrukkingen die hem bij zijn dienstwerk overkwamen. Zo leerde hij te vertrouwen op Hem als de 'God, die de doden opwekt' (vs. 9).

De barmhartigheid en de ontferming die ons ten deel valt, komt van bóven, van de *Vader* der barmhartigheden. Maar de zegen stroomt verder. Wij zijn op onze beurt ook kanalen van zegen voor anderen, zoals dit hoofdstuk laat zien. 'Worden wij verdrukt, het is u tot troost en heil'. De troost die wijzelf van Godswege ontvangen in al onze druk, mogen wij doorgeven aan lijdenden en verdrukten. Uiteindelijk strekt alles tot eer van God, doordat velen Hem dank brengen voor de uitkomst die Hij geeft.

Naast deze praktische barmhartigheid en ontferming die de Vader ons telkens bewijst, is er ook een *principieel* aspect. Het feit dát wij kinderen van God zijn, is immers alleen te danken aan diezelfde 'barmhartigheden Gods' (Rom. 12:1). Het was Zijn heilsplan, het wonder van Zijn zondaarsliefde en ontferming om de goddeloze te rechtvaardigen en aan Zijn hart te brengen. Dit plan van God wordt uitvoerig beschreven in het leerstellige deel van de Romeinenbrief (Rom. 1-8), en het wordt treffend geïllustreerd door Gods goedheid jegens Joden en heidenen (Rom. 9-11).

Welnu, zegt Paulus dan, en daarmee begint tegelijk het praktische deel van de Brief: Ik doe een beroep op deze barmhartigheden van God die ik nu uitvoerig heb geschilderd, om u te vermanen dat u 'uw lichamen stelt tot een levend, heilig en Gode welgevallig offer: dit is uw redelijke eredienst' (Rom. 12:1). Dat is het dankbare antwoord dat wij als verlost en mogen geven op grond van Gods barmhartigheden. Dat is onze reactie op Zijn onverdiende gunst, die ons als zondaars zowel uit de Joden als uit de heidenen is bewezen. Ons lichaam, ons leven, heel ons bestaan in het vlees wijden wij toe aan de God die Zich over ons heeft ontfermd en die de weg der verlossing voor ons heeft geopend door Christus' dood en opstanding.

Wij zien hier ook de tegenstelling met de bedeling van de wet, die géén ontferming en mededogen kende ten aanzien van de

zondaar: 'Indien iemand de wet van Mozes terzijde heeft gesteld, wordt hij *zonder mededogen* gedood op het getuigenis van twee of drie personen' (Hebr. 10:28). Er was alleen vergeving voor *onbewuste* zonden, niet voor *al* het kwaad dat de Israëliet bedreef. En de vergeving was nooit compleet; telkens opnieuw moest er verzoening tot stand worden gebracht. Wij leven nu in de genadetijd. Het verzoeningswerk voor onze zonden is eens voor altijd volbracht. Van ons als christenen wordt echter nu verwacht dat wij Gods barmhartigheid tentoonspreiden. Zo veronderstelt de apostel dat er bij de Filippenzen 'ontferming en barmhartigheid' te vinden zal zijn (Fil. 2:1). En de Kolossenzen roept hij ertoe op zich te bekleden, als door God uitverkoren heiligen en geliefden, met 'innerlijke ontferming' (Kol. 3:12). Is deze evangelische barmhartigheid, die haar oorsprong vindt in de *Vader* der barmhartigheden, bij ons aanwezig?

Gespreksvragen bij hoofdstuk 10

Vraag:

Waarom is in deze lofprijzing in 2 Korinthiërs 1:3 niet slechts sprake van de Vader der barmhartigheden, maar ook van de God aller vertroosting?

Antwoord:

Als Vader is Hij vooral de *Oorsprong* van de barmhartigheden, als God is Hij de *Machtige* die boven alle omstandigheden staat en ons door alles heen weet te vertroosten.

Vraag:

Waaruit blijkt Gods barmhartigheid ten opzichte van ons als zondaars uit de volken?

Antwoord:

Doordat Hij ons uit de duisternis van het heidendom heeft geroepen tot Zijn wonderbaar licht. Wij die ver van God verwijderd waren, zijn nu dichtbij gekomen door het bloed van Christus.

Vraag:

Waaruit blijkt Gods barmhartigheid ten opzichte van het Joodse volk?

Antwoord:

Doordat Christus ook vrede heeft verkondigd aan hen die wat hun uiterlijke positie betrof al dicht bij God waren. Zowel Joden als heidenen zijn nu met God verzoend door het kruis, en hebben in één Geest de toegang tot de Vader.

Vraag:

Waaruit blijkt Gods barmhartigheid ten opzichte van ons als gelovigen te midden van onze beproevingen?

Antwoord:

Doordat Hij ons draagt en schraagt in alle tegenspoed, en ons zelfs in staat stelt om ánderen te troosten met de troost waarmee wijzelf door God vertroost worden.

11

De Vader der heerlijkheid

*‘Daarom houd ook ik (...) niet op te danken,
u gedenkende bij mijn gebeden,
opdat de God van onze Heer Jezus Christus,
de Vader der heerlijkheid, u geve de Geest van wijsheid
en van openbaring om Hem recht te kennen’.*

Efeziërs 1:15-17

Wanneer wij aan God als *de Vader der heerlijkheid* denken, dan worden wij erbij bepaald dat Hij de Bron is van alle Goddelijke heerlijkheid en pracht, schoonheid en voortreffelijkheid. Wij zien Gods heerlijkheid op verschillende wijzen:

- (a) in Zijn scheppingswerken,
- (b) in de zending van Zijn Zoon, en
- (c) in de resultaten van het verlossingswerk.

‘De God der heerlijkheid doet de donder weerklinken’, zo lezen wij in Psalm 29:3. Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid kunnen sedert de schepping der wereld uit Zijn werken met het verstand worden doorzien. Maar helaas hebben de mensen de heerlijkheid, de majesteit van de onvergankelijke God vervangen door hun afgoden (Rom. 1:20-23). De Schepper-God, de God der heerlijkheid, verscheen echter aan Abram om hem te roepen uit het afgodische Ur der Chaldeeën (Hand. 7:2). Zo werd hij de stamvader van het volk dat de éne, ware God zou dienen.

Bij de komst van *Christus* zien wij echter de persónlijke uitstraling van Gods heerlijkheid in Zijn Zoon (Hebr. 1:3). De heerlijkheid die Hij op aarde openbaarde ten aanschouwen van Zijn discipelen, was die van de Eniggeborene van de Vader (Joh. 1:14). De Zoon kwam op aarde om de Vader te verklaren en Hem te verheerlijken (Joh. 17:4). Al Zijn woorden en werken getuigden daarvan, alle wonderen inclusief de opstanding van Lazarus (Joh. 11:4,40). De openbaring van Gods heerlijkheid *in Christus* was uiteraard veel intiemer en persoonlijker van aard dan de manifestatie van Zijn heerlijkheid *in de schepping*.

Het gebed van de apostel Paulus in Efeziërs 1 bepaalt ons bij de volgende fase van de openbaring van Gods heerlijkheid: Zijn heerlijkheid zoals die gezien wordt in de resultaten van het verlossingswerk. De Vader der heerlijkheid is namelijk *de God van de opstanding en van de herschepping*. Christus is gestorven voor onze zonden, maar de dood kon Hem niet vasthouden. God heeft Hem opgewekt, want Hij verbrak de weëen van de dood (Hand. 2:24). Christus is uit de doden opgewekt, zo zegt Paulus heel treffend, door de *majesteit*, door de *heerlijkheid* van de Vader (Rom. 6:4). Gods *glorie*, de *voortreffelijkheid* van Zijn wezen, kwam eraan te pas om Christus op te wekken uit de doden. De heerlijkheid van de Vader, de geweldige macht van de levende God, trad aan het licht bij Christus' opwekking uit de doden.

Dat is het begin van een nieuw bestel, een nieuwe stand van zaken waarin de verheerlijkte Christus aan Gods rechterhand een centrale rol speelt. God heeft Hem opgewekt uit de doden en Hem heerlijkheid gegeven (1 Petr. 1:21). Daarover lezen wij ook in Efeziërs 1. Christus' mensheid wordt hier beklemtoond. Hij is als Mens gestorven en in de dood gegaan, maar Zijn God ('de God van onze Heer Jezus Christus') heeft een machtig werk aan Hem verricht door Hem uit de doden op te wekken en Hem te zetten aan Zijn rechterhand in de hemelse gewesten, boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij en alle

naam die genoemd wordt. Deze God is de *Vader* der heerlijkheid. De Vader der heerlijkheid heeft Zijn Zoon gekroond met heerlijkheid en eer; alle dingen heeft Hij onder Zijn voeten onderworpen (Ef. 1:22; Hebr. 2:7-8). Als Gemeente zijn wij nu met deze verheerlijkte Mens in de hemel verbonden. Hij is het Hoofd dat boven is, wij zijn Zijn lichaam op aarde. En dezelfde opstandingskracht die werd tentoongespreid in de opstanding van Christus, is ook werkzaam aan ons die geloven. Wij zijn met Hem één gemaakt in Zijn dood, maar ook in Zijn opstanding.

Wij zijn vast met Christus verbonden door de Heilige Geest, waarmee wij zijn verzegeld en die ook het onderpand is van onze erfenis (Ef. 1:13-14). Welnu, de Heilige Geest geeft ons inzicht in onze positie in Christus en in onze rijke erfenis. Het is niet zo dat wij als gelovigen telkens opnieuw de Heilige Geest als Gods gave moeten ontvangen (wij zijn immers reeds met de Geest verzégeld). Maar wij hebben wel telkens opnieuw de krachtige werking van Gods Geest nodig, opdat wij vervuld worden met 'de Geest (of: geest) van wijsheid en van openbaring' (Ef. 1:17). Zo leren wij onze God en Vader ten volle kennen en krijgen wij inzicht in Zijn heerlijke plannen en gedachten, Zijn eeuwige raadsbesluiten ten aanzien van Zijn kinderen en zonen.

In dit verband neemt de apostel opnieuw het woord 'heerlijkheid' in de mond: '(...) zodat gij weet, welke hoop Zijn roeping wekt, hoe rijk de heerlijkheid is Zijner erfenis bij (lett.: in) de heiligen' (Ef. 1:18). Ja, een heerlijke erfenis staat ons te wachten, een erfenis van de *Vader* der heerlijkheid, een erfenis die ons is verworven door de *Heer* der heerlijkheid, en waarvan de *Geest* der heerlijkheid het onderpand is. Deze onverdiende zegen strekt tot lof van Gods heerlijkheid, tot lof van de heerlijkheid Zijner genade (Ef. 1:6,12,14).

Gespreksvragen bij hoofdstuk 11

Vraag:

Hebt u wel eens nagedacht over de betekenis van het woord 'heerlijkheid' (= het bezit van een 'heer') in de Bijbel?

Antwoord:

In de Schrift staat het voor Gods voortreffelijkheid, schoonheid, pracht en luister.

Vraag:

Noem enkele facetten van de openbaring van Gods heerlijkheid.

Antwoord:

Gods scheppingswerken getuigen van Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid (Rom. 1:20). De verlossing van het volk Israël uit de macht van de afgoden getuigde ook van Zijn majesteit. Zijn heerlijkheid is echter nu op een heel persónlijke wijze geopenbaard in de Zoon, die de afstraling ervan is (Hebr. 1:3). Als de Opgestane is Christus gekroond met eer en heerlijkheid. En bij Zijn wederkomst zal Hij in heerlijkheid verschijnen met al de Zijnen, en zal ook de schepping zelf van de dienstbaarheid aan de vergankelijkheid worden bevrijd tot de vrijheid van de heerlijkheid der kinderen Gods. Zo zien wij Gods heerlijkheid (1) in de eerste schepping, (2) in de verlossing en (3) in de voleinding.

Vraag:

Waar is in de Bijbel sprake van de God der heerlijkheid, de Heer der heerlijkheid en de Geest der heerlijkheid?

Antwoord:

Lees achtereenvolgens: Handelingen 7:2; 1 Korinthiërs 2:8; Jakobus 2:1; 1 Petrus 4:14.

De Vader, naar Wie alle geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt

*'Om die reden buig ik mijn knieën voor de Vader,
naar Wie alle geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt,
opdat Hij u geve, naar de rijkdom Zijner heerlijkheid,
met kracht gesterkt te worden door Zijn Geest
in de inwendige mens, opdat Christus door het geloof
in uw harten woning make'.*

Efeziërs 3:14-17

Hier vinden wij opnieuw een gebed van de apostel Paulus in deze Brief. In het gebed van hoofdstuk 1 bidt hij vooral om geestelijk *inzicht* voor de gelovigen (Ef. 1:15-23), maar in hoofdstuk 3 vraagt hij om geestelijke *kracht*. Dit gebed bestaat uit één lange zin en het eindigt met een lofprijzing (Ef. 3:14-21). Wij hebben in de eerste plaats geestelijke *verlichting* nodig om onze positie als zonen en erfgenamen van God te leren verstaan (Ef. 1), maar vervolgens ook geestelijke *kracht* om de rijke inhoud van Gods geheimenis werkelijk te kunnen begrijpen en te kunnen genieten (Ef. 3).

In zijn eerste gebed richtte de apostel zich tot de *God* van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid (1:17). Hier buigt hij zijn knieën voor de *Vader*, die in de eerste plaats de *Vader* van onze Heer Jezus Christus is (3:14 Statenvert.). In en

door Christus is Hij echter ook ónze Vader geworden, de Vader van allen die de naam van kinderen dragen (vgl. de Luthervert.). Als kinderen en zonen staan wij in een bijzondere relatie tot de Vader, die in ons werkt met kracht 'naar de rijkdom Zijner heerlijkheid' (3:16). Het doel hiervan is uiteindelijk dat Hem de heerlijkheid wordt gebracht in de Gemeente (3:21).

Deze verzen (3:14-15) hebben echter een *grotere* reikwijdte. Het perspectief van de apostel omvat hemel en aarde. God is de verheven Vader, naar Wie 'alle geslacht' (familie, stam) in de hemelen en op de aarde genoemd wordt. De apostel gebruikt een woordspeling, want de woorden 'Vader' (*pater*) en 'geslacht' (*patria*) zijn met elkaar verwant. Het gaat om elk geslacht, elk vaderlijk huis in hemel en op aarde, dat zijn naam ontleent aan God de Vader. Wij kunnen allereerst denken aan de hemelse familie van de engelen, want zij worden in de Schrift ook 'zonen Gods' genoemd (Job 1:6; 38:7). En op aarde is daar natuurlijk het menselijk geslacht, dat eveneens zijn oorsprong vindt in God (Luc. 3:38; Hand. 17:28-29). Een belangrijke aardse familie is verder het volk Israël, dat naar Gods verkiezend voornemen een geheel eigen plaats inneemt te midden van de mensheid (vgl. 1 Kor. 10:32).

Als gelovigen die behoren tot de Gemeente, hebben wij echter een zeer bevoorrechte plaats in Gods hart en in de verwezenlijking van Zijn plannen en raadsbesluiten. Onze positie valt te vergelijken met die van *koningskinderen*. Een koning heeft een of meerdere geslachten van onderdanen, hij heeft een hofhouding etc., maar de positie van al deze 'families' is veel lager dan die van de koninklijke familie zelf. Alleen de kinderen van de koning hebben vrije toegang tot de privé-vertrekken van het paleis. Zo is het ook met de Gemeente, die om zo te zeggen het 'meesterstuk' is van de veelvoudige wijsheid van God (3:10). De Gemeente is naar haar aard een hémelse familie, die thuis hoort in het huis van de Vader (Joh. 14:2). Wij zijn allen kinderen en zonen van de Vader. In de familie van Gods kinderen

zijn de vroegere verschillen tussen Joden en heidenen voor-
goed tenietgedaan. Wij zijn uit God geboren en hebben de
Zoon Zelf als ons leven. Door de Geest van zoonschap roepen
wij: Abba, Vader!

De Gemeente is nauw verbonden met Christus, de Zoon van de
Vader, onder Wiens hoofdschap in de volheid der tijden alles in
de hemelen en op de aarde zal worden samengebracht (1:10).
Christus is van alle dingen het Hoofd, maar de Gemeente is het
lichaam van het Hoofd. Die verborgenheid zal straks voor het
oog van het heelal worden onthuld, maar zij is nu reeds ge-
openbaard door de Geest aan Zijn heilige apostelen en profeten
(3:5). Als de laatste Adam zal Christus regeren met Zijn bruids-
gemeente.

Objectieve kennis van deze dingen (door de Woordopenbaring)
is echter niet voldoende. Wij moeten met kracht gesterkt wor-
den in de inwendige mens (door de Geest van de Vader), zodat
Christus door het geloof in onze harten woning maakt en wij
geworteld en gegrond zijn in de liefde (3:16-17). Dat heeft een
tweevoudig doel: wij zullen dan in staat zijn om (a) de uit-
gestrektheid van Gods geheimenis te omvatten (de breedte en
lengte en hoogte en diepte), en (b) de allesovertreffende liefde
van Christus (het grote Middelpunt van dit geheimenis) te
kennen en te genieten (3:18-19). Het verbaast ons niet dat
Paulus zijn gebed besluit met een lofprijzing aan de Vader, uit
Wie en tot Wie al deze dingen zijn. Het is in feite een eeuwig-
durend loflied, dat nu al weerklinkt in de verlore Gemeente en
dat straks door alle geslachten in de hemelen en op de aarde zal
worden aangeheven (3:20-21).

*Lof zij de Heer, de almachtige Koning der ere!
Dat aard' en hemel de lof Zijner glorie vermere!
Meng in 't geklank, ziel, uw aanbiddende dank!
Prijs al wat ademt de Here!*

Gespreksvragen bij hoofdstuk 12

Vraag:

Welke verschillen zijn er tussen Paulus' gebed in Efeziërs 1 en dat in Efeziërs 3?

Antwoord:

In het eerste gebed bidt de apostel om geestelijk *inzicht* voor de gelovigen, opdat zij zullen begrijpen hoe hoog hun roeping is, en hoe heerlijk hun erfenis, en hoe groot de opstandingskracht die in hen werkt. In het tweede gebed gaat het om geestelijke *kracht* in het geloofsleven om deze dingen praktisch te verwerkelijken en te genieten. In het eerste gebed richt de apostel zich tot de *God* van onze Heer Jezus Christus, in het tweede buigt hij zijn knieën voor de *Vader*.

Vraag:

Noem drie verschillende families die met God als de Vader in verbinding staan.

Antwoord:

De familie van de engelen (Job 38:7), die van het volk Israël (Deut. 32:6), en die van het hele menselijk geslacht (Hand. 17:26-28).

Vraag:

Wat is dan de speciale positie van de Gemeente?

Antwoord:

Onze positie valt te vergelijken met die van koningskinderen, die vrije toegang hebben tot het koninklijk paleis. Als kinderen van onze God en Vader zijn wij de bijzondere voorwerpen van Zijn liefde. De Gemeente is een hémelse familie, die thuishoort in het huis van de Vader (Joh. 14:2).

Eén God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen

'Ik vermaan u dan (...) u te beijveren de eenheid des Geestes te bewaren door de band des vredes: één lichaam en één Geest, gelijk gij ook geroepen zijt in de ene hoop uwer roeping, één Heer, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen'.

Efeziërs 4:1-6

Zoals er bij de tabernakel van Mozes vijf dwarsbalken waren die de planken en daardoor het hele gebouw bij elkaar hielden, zo wordt het geestelijk huis van de Gemeente bijeengehouden door zeven zaken die van fundamenteel belang zijn voor ons geloofsleven. De planken van Gods aardse huis stonden niet los van elkaar in het zand van de woestijn, maar waren aan elkaar gekoppeld. Zo zijn wij als gelovigen nauw met elkaar verbonden door sterke Goddelijke banden, om samen in deze wereld een woonstede van God te zijn in de Geest (Ef. 2:18-22).

Met hoofdstuk 4 begint het praktische gedeelte van deze Brief, de vermaningen die gegrond zijn op de leerstellige onthullingen van de eerste drie hoofdstukken. De leer ten aanzien van de Gemeente als het lichaam van Christus en het huis van God moet in de praktijk ook worden waargemaakt. Wij moeten in overeenstemming met onze hemelse roeping leven en ons ge-

dragen als mensen die deel uitmaken van een nieuwe schepping. De apostel noemt in de verzen 4 tot 6 zeven kenmerken van de geestelijke *eenheid* van de gelovigen, vóórdat hij ingaat op de *verscheidenheid* die er ook is in de Gemeente (vs. 7vv.). Alle zeven worden ze ingeleid met het woordje 'één', dat het unieke karakter ervan aangeeft. Wat zijn deze banden die ons samenbinden? Het zijn in feite Goddelijke banden, die verankerd liggen in de drie Personen van de Godheid: Vader, Zoon en Geest.

De Heilige Geest staat hier voorop, want vers 3 roept ons ertoe op de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede. De Geest heeft ons samengesmeed tot een nieuwe eenheid (1 Kor. 12:13), die in de praktijk wordt gehandhaafd door een vredig samenleven. Er is één lichaam en één Geest, zoals wij ook geroepen zijn in de ene hoop van onze roeping (vs. 4). Verder is er één Heer, één geloof en één doop (vs. 5). Dat is de tweede sfeer van eenheid. Als gedoopte en belijdende christenen staan wij immers onder het gezag van de verhoogde Christus. En tenslotte is er één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen (vs. 6). Dat laatste is hier de climax en wordt ook het meest uitvoerig beschreven. De ene Vadernaam die ons samenbindt, is het *hoogtepunt* van onze zegen.

Wordt hier nu bedoeld dat God de Vader van alle mensen is? Die gedachte is op zichzelf wel juist, want God is inderdaad de Schepper, de Oorsprong van alle mensen (zie hierover hoofdstuk 8). Daarom is Hij ook niet ver van eenieder van ons, zo getuigt Paulus op de Areopagus: 'Want in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij (...) want wij zijn ook van Zijn geslacht' (Hand. 17:28). De mens is geschapen naar Gods beeld en ontleent zijn bestaan aan Hem. Maar deze *algemene* relatie tussen God en mens, tussen Schepper en schepsel, moeten wij wel onderscheiden van de *bijzondere* relatie die er is tussen God de Vader en allen die door Jezus Christus Zijn eigen kinderen

geworden zijn. Hiertoe is de níeuwe geboorte noodzakelijk, zoals de Heer Jezus duidelijk maakte aan Nicodémus. Wij móéten opnieuw geboren worden uit water en Geest, d.i. door de reinigende en vernieuwende werking van Woord en Geest (Joh. 3:5). Dat is ook in overeenstemming met de proloog van dit Evangelie. Wij moeten uit God geboren worden om kinderen Gods te kunnen worden (Joh. 1:12-13).

Sommige vertalingen werken het bovengenoemde misverstand enigszins in de hand, doordat zij de laatste zinsnede 'in allen' weergeven door 'in u allen' (Statenvert.), of door 'in ons allen' (Voorhoeve-vert. 4e druk). De bedoeling van deze weergave is juist het *onderscheid* te beklemtonen. Er is een *algemeen* Vaderschap van God ten aanzien van de mensheid, ja, ten aanzien van de hele schepping. Hij is bóven allen (of: alles) en dóór allen (of: alles) (de eerste twee voorzetselgroepen). God is boven Zijn schepping verheven en werkt door alle dingen heen. Maar er is ook een *bijzonder* Vaderschap (de derde voorzetselgroep). God de Vader is namelijk 'in u allen' of 'in ons allen', dat wil zeggen: Hij woont door Zijn Geest in alle ware gelovigen (vgl. Joh. 14:23; 1 Joh. 3:24).

Het kan echter nauwelijks de intentie van de apostel zijn onze aandacht hier te richten op dit onderscheid tussen de mensen in het algemeen en de kleinere groep van de ware kinderen van God. De gezichtskring blijft in dit héle gedeelte beperkt tot de laatstgenoemde groep. Het gaat bij álle zeven kenmerken in de verzen 4-6 immers om de eenheid van Gods kinderen, om de ene Gemeente van de levende God. De 'allen' waarom het hier gaat, zijn de leden van die Gemeente. En dan ook werkelijk állen die tot haar behoren, alle 'heiligen' zoals ze in het voorgaande hoofdstuk worden genoemd (Ef. 3:18). Wij moeten vers 6 dus in engere zin opvatten, als verwijzend naar de familie van de kinderen van God.

Wat is dan, zo zal misschien iemand vragen, de betekenis van de eerste twee voorzetselgroepen: 'boven allen' en 'door allen'? Welnu, het is duidelijk dat God de Vader verheven blijft boven Zijn kinderen, zelfs al zijn die heel dicht aan Zijn hart gebracht. God is God, wij blijven schepselen. De Vader staat boven ons ('boven allen'), maar tegelijkertijd wil Hij ons gebruiken en door ons heen ook werken wat tot eer van Hem is ('door allen'). Wat een voorrecht is het deze ene God en Vader te kennen, Hem als de levende en waarachtige God te dienen, uit de duisternis van het heidendom met zijn vele goden en heren geroepen te zijn tot Zijn wonderbaar licht!

Gespreksvragen bij hoofdstuk 13

Vraag:

Is God de Vader van alle mensen?

Antwoord:

Ja en nee! Alle mensen hebben inderdaad hun bestaan aan God te danken en Hij is de Vader, uit Wie alle dingen zijn (1 Kor. 8:6). Maar niet alle mensen behoren tot de familie van Gods kinderen, Gods huisgezin (Ef. 2:18-19; 1 Joh. 3:1). Dat kan alleen totstandkomen door wedergeboorte, waardoor men de liefde van de Vader echt leert kennen en een persoonlijke relatie met Hem krijgt. De familie van Gods kinderen neemt een heel aparte plaats in te midden van de mensheid in het algemeen. Dat schept ook een grote verantwoordelijkheid voor ons, omdat wij verplicht zijn de morele karaktertrekken van onze hemelse Vader te vertonen.

Vraag:

God de Vader woont en werkt in al Zijn kinderen, want Hij is 'in allen' (Ef. 4:6). Is dit automatisch zo, of moeten wij ook voldoen aan bepaalde voorwaarden?

Antwoord:

Wij moeten onderscheid maken tussen praktijk en positie, tussen toestand en staat van de gelovige. Qua positie bezitten alle christenen dezelfde geestelijke zegeningen, maar het praktische genot daarvan is soms heel verschillend. Voor dat laatste zijn er wel degelijk voorwaarden waaraan wij moeten voldoen: het bewaren van Gods Woord (Joh. 14:23); het niet bedroeven van de Heilige Geest en (positief) het vervuld zijn met de Geest (Ef. 4:30; 5:18). Want door de kracht van Woord en Geest kan de Vader Zich werkelijk manifesteren in Zijn kinderen.

De Vader, die (...) ons heeft overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde

*'Zo wordt gij met alle kracht bekrachtigd naar de macht
Zijner heerlijkheid tot alle volharding en geduld,
en dankt gij met blijdschap de Vader,
die u toebereid heeft voor het erfdeel der heiligen in het licht.
Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis en
overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde,
in Wie wij de verlossing hebben, de vergeving der zonden'.*

Kolossenzen 1:11-14

Nadat Paulus heeft gedankt voor het feit dat het Evangelie in de hele wereld vrucht draagt en groeit, zoals ook bij de Kolossenzen, bidt hij voor hen dat zij vervuld zullen worden met de rechte kennis van Gods wil *om de Heer waardig te wandelen*. De praktische wandel van deze christenen moest in overeenstemming worden gebracht met de waardigheid van de Heer Jezus. Zij moesten in alles rekening leren houden met Hem, en Hij moest in hun leven worden grootgemaakt. Ook in andere opzichten worden wij opgeroepen tot een 'waardige wandel' (vgl. Ef. 4:1; Fil. 1:27; 1 Thess. 2:12), maar hier gaat het speciaal om een leven dat *de Heer* waardig is.

Onder invloed van valse leer liepen deze gelovigen namelijk gevaar zich niet te houden aan het Hoofd, niet vast te houden aan Christus als het hemelse Hoofd van de Gemeente (2:19).

Daarom staat in deze Brief de heerlijkheid van Christus centraal, resp. in Zijn verhouding tot de Vader, tot de schepping en tot de Gemeente. Zowel in de eerste schepping als in de nieuwe schepping, die gegrond is op Zijn dood en opstanding, neemt Hij de meest verheven plaats in. Hij is in elk opzicht de Eerste. Het gebed van de apostel mondt dan ook uit in een loflied op de heerlijkheden van de Zoon, die het beeld is van de onzichtbare God (1:15vv.).

Als wij het juiste zicht hebben op Christus, de Heer, en Hem waardig wandelen, Hem in alles behagen, dan zijn wij op het goede spoor. Dan is er groei in ons eigen geestelijk leven en ook vrucht voor God. Wij staan dan als *vruchtdragende bomen* in Gods hof (1:10), bomen die ook in stormen en beproevingen diep geworteld blijken te zijn en krachtig standhouden (1:11). Wanneer wij aan deze voorwaarden voldoen, zal het ons niet moeilijk vallen de Vader met blijdschap te danken (1:12).

Waarom danken wij de Vader? Er worden hier wel *vier* redenen genoemd om dankbaar te zijn. Wanneer wij als dankbare kinderen allereerst aan de Vader Zélf denken, prijzen wij Hem voor de onuitsprekelijke gave van Zijn Zoon, die hier zo treffend 'de Zoon Zijner liefde' wordt genoemd (1:13). Christus is op aarde gekomen om de liefde van de Vader jegens ons te openbaren, maar Hij is Zelf het *bijzondere* Voorwerp van de liefde van de Vader. De Vader heeft de Zoon lief (Joh. 3:35; 5:20; 10:17; 15:9; 17:23-26). Tijdens Christus' leven op aarde klonk er tweemaal een stem uit de hemel, die bevestigde dat Hij de geliefde Zoon van de Vader was (Luc. 3:22; 9:35). Dat is in feite de voornaamste reden voor onze dankbaarheid. Wij zijn in verbinding gebracht met de Veelgeliefde, de Man naar Gods hart. Wij hebben een plaats ontvangen in Zijn Koninkrijk, zoals eens de volgelingen van David een plaats kregen in het rijk van de koning die door God was uitverkoren. Wij zijn burgers van een hemels rijk, een rijk waarover 'de Zon' nooit ondergaat, en wij zullen straks ook met Christus regeren.

En als wij aan onszélf denken, aan ónze zegeningen en de hemelse positie die wij hebben ontvangen, dan is er ook alle reden tot dankzegging. Want wij danken met blijdschap de Vader, zo zegt de apostel hier, omdat Hij ons 'toebereid heeft voor het erfdeel der heiligen in het licht' (1:12). Is dat niet geweldig? De Vader heeft ons geschikt gemaakt, d.i. passend, waardig, om erfgenamen van Hem te worden. De rijke erfenis die ons als *heiligen* ten deel valt, bevindt zich *in het licht*. Daar woont God, in Wie in het geheel geen duisternis is, en daar draagt alles het stempel van Zijn smetteloze heiligheid. Deze erfenis, die elders 'het erfdeel onder de geheiligden' wordt genoemd (Hand. 20:32; 26:18), herinnert aan het erfdeel van de Israëlieten in het land Kanaän. Zij namen het Beloofde Land in bezit na hun bevrijding uit het land Egypte en de lange tocht door de woestijn. De 'woestijnreis' komt hier in Kolossenzen 1 niet aan de orde. Wij vinden hier alleen ons 'Egypte' en ons 'Kanaän', onze *oorsprong* en onze *eindbestemming*. Wij zijn verlost 'uit de macht der duisternis' en overgebracht 'in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde'. Wij zijn bestemd voor de hemel en God heeft ons nu reeds 'een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus' (Ef. 2:6).

Wij zijn dus vanuit het domein van de duisternis, waar zonde, dood en duivel regeren, overgebracht in het Koninkrijk van het licht. Wij leven nu reeds in het licht van een nieuwe dag. Geestelijk gesproken bevinden wij ons in de sfeer waar Christus regeert als 'de Zon der gerechtigheid', en daarom dienen wij te wandelen 'als bij lichte dag' (Rom. 13:12-14). Hij regeert echter als de Zoon van Gods *liefde*, 'in Wie wij de verlossing hebben, de vergeving der zonden' (1:14). Licht èn liefde, onuitsprekelijke Goddelijke liefde, zijn de maatstaven die Hij hanteert. Onze losprijs is betaald door de Man die 'geweldig van vermogen' is, onze Losser, onze Bloedverwant (zie het boek Ruth). Dat regelt het verleden. Onze zonden zijn vergeven en deze kunnen ons nooit meer aanklagen. Dat geeft uiteraard ook aanleiding tot eeuwige dank en aanbidding. Wij hebben dus

alle reden om de Vader met blijdschap te danken:

- (1) Hij heeft ons toebereid voor het erfdeel der heiligen in het licht.
- (2) Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis.
- (3) Hij heeft ons overgebracht in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde.
- (4) In Zijn geliefde Zoon hebben wij de verlossing, de vergeving der zonden.

Gespreksvragen bij hoofdstuk 14

Vraag:

Waarom is het Koninkrijk van God zo'n bijzonder rijk?

Antwoord:

Omdat het een rijk van liefde is, waar *liefde* regeert; het is het domein van de Zoon, die de Veelgeliefde van de Vader is.

Vraag:

Wie regeert er in dit Koninkrijk?

Antwoord:

De Zoon van Gods liefde, of eigenlijk: de Zoon van de liefde van de Vader.

Vraag:

Hoe regeert Hij nu in deze tijd?

Antwoord:

Door middel van Woord en Geest; het is een 'verborgen' regering, geen openbare heerschappij zoals straks in het Vrederijk.

Vraag:

Waarom zijn de helden van David een beeld van ons als volgelingen van Christus?

Antwoord:

Omdat (1) koning David zelf, als de man naar Gods hart, een type was van Christus, en (2) zijn helden eerst deelden in zijn lijden en verwerping vóórdat zij deelden in zijn heerlijkheid.

Vraag:

Waarom is ons erfdeel niet in het aardse Kanaän?

Antwoord:

Onze erfenis bevindt zich 'in het licht', in de hemelse gewesten waar God troont in Wie in het geheel geen duisternis is.

Vraag:

Welke vier redenen hebben wij om de Vader met blijdschap te danken?

Antwoord:

- (1) Hij heeft ons toebereid voor het erfdeel der heiligen in Zijn nabijheid.
- (2) Hij heeft ons verlost uit de macht der duisternis: de macht van Satan, zonde en dood.
- (3) Hij heeft ons verplaatst in het Koninkrijk van Zijn Zoon.
- (4) Hij heeft ons in Zijn Zoon de verlossing geschonken, nl. de vergeving der zonden.

De Vader der geesten

‘Voorts, de tuchtiging van onze vaders naar het vlees hebben wij ondergaan en wij zagen tegen hen op; zullen wij ons dan niet nog veel meer onderwerpen aan de Vader der geesten, en leven?’

Hebreeën 12:9

Christenen zijn wedlopers op weg naar de hemel. Wij moeten – zo zegt de auteur van de Hebreeënbrief – met volharding de wedloop lopen die vóór ons ligt, terwijl wij zien op Jezus, de Leidsman en Voleinder van het geloof (Hebr. 12:1-3). Wij hebben een wedloop te lopen en tevens een strijd te strijden, namelijk een wedkamp die ons tot bloedens toe kan verwonden (12:4). Hier springt de apostel over op het beeld van het vuistvechten of boksen, waarbij meestal bloed vloeide. Dit is een illustratie van de worsteling met de zonde om ons heen, het kwaad van de zondaren die ons omringen (12:3), dat echter ook vaak een aanknopingspunt vindt in ons eigen zondige hart.

Hierbij brengt de auteur nog iets anders naar voren dat van belang is bij deze strijd, en wel het thema van Gods *vaderlijke* tucht. Te midden van de verdrukkingen die ons overkomen, moeten wij steeds bedenken dat niet het toeval regeert, maar dat de hemelse Vader ons behandelt *als Zijn zonen* (12:5vv.). Wij zijn de voorwerpen van Zijn voortdurende liefde, Zijn opvoedende zorg: ‘Allen, die Ik liefheb, bestraf Ik en tuchtig Ik’ (Openb. 3:19). God tuchtigt ons tot ons nut, opdat wij deel ver-

krijgen aan Zijn heiligheid (12:10). De tucht zelf is niet aangenaam, maar later brengt zij een vreedzame vrucht voort, die bestaat in gerechtigheid (12:11).

In dit verband valt dan de term 'de Vader der geesten'. Terwijl onze vaders naar het vlees zich wel eens vergissen als zij ons tuchtigen, is dat met onze hemelse Vader nooit het geval. Maar dan moeten wij ons wel aan Hem *onderwerpen*. Wij zullen de tuchtiging dan met een gewillig hart uit Zijn hand aannemen. Wij moeten ons op die manier erdoor laten *oefenen*, zodat onze geestelijke conditie vooruitgaat. Dat heeft allerlei zegenrijke gevolgen, zoals duidelijk wordt in dit hoofdstuk:

- (1) Wij 'leven' dan voor Zijn aangezicht, in een bewuste relatie met Hem (12:9).
- (2) Wij krijgen praktisch deel aan Zijn 'heiligheid', doordat wij ons leven inrichten overeenkomstig Zijn wil (12:10).
- (3) De tuchtiging brengt ook een 'vreedzame vrucht' voort, doordat wij *vrede* hebben met de beproevingen die God ons zendt (12:11).
- (4) Bovendien is het een vrucht van *gerechtigheid*, doordat wij een rechtvaardige wandel hebben die tot eer van Hem is (12:11). Gerechtigheid en vrede zijn ook de kenmerken van het komende Vrederijk, de toekomstige eeuw die wordt ingeluid door de wederkomst van Christus.

En waarom zouden wij ons niet onderwerpen aan onze hemelse Vader, die weet wat goed voor ons is en die Zich nooit vergist? Als wij de tuchtiging van onze vaders naar het vlees hebben ondergaan, hebben wij dan niet veel meer reden om ons te onderwerpen aan de Vader der geesten? Aan onze vaders naar het vlees hebben wij (naar de mens gesproken) ons bestaan op aarde te danken. Zij zijn onze biologische vaders. Maar God is de Vader der géesten. Aan Hem hebben wij ons *geestelijk* bestaan te danken, want Hij heeft de levensadem in de neus van de mens geblazen (Gen. 2:7; Num. 16:22; 27:16;

Pred. 12:7). De mens is van Gods geslacht, doordat hij naar Gods beeld en gelijkenis is geschapen (Hand. 17:28-29). Er is verwantschap tussen God en de mens die Hij heeft geschapen, doordat (en ook slechts voor zover) God en mens beiden geestelijke wezens zijn.

Maar misschien moeten wij hier vooral aan ons bestaan als *gelovigen* denken. God is in de eerste plaats de Vader van de gelovigen, de Vader van allen die uit Hem geboren zijn en die Hij als Zijn zonen erkent (Hebr. 12:5-6). De Vader der geesten is de Bron van het nieuwe, géestelijke leven dat wij in en door Christus hebben ontvangen. Wat uit de Geest geboren is, is geest (Joh. 3:6). Wij hebben de Geest van het zoonschap ontvangen, of: een geest van zoonschap (Rom. 8:15). Wij zijn *geestelijke* mensen geworden, van wie mag worden verwacht dat ze niet meer worden beheerst door het zondige vlees.

In Hebreëën 12:23 lezen wij over de ‘geesten der rechtvaardigen’. Daar gaat het om de oudtestamentische gelovigen, die ontslapen zijn en nu – in de tussentoestand tot aan de opstanding – een geestelijk bestaan hebben voor Gods aangezicht (vgl. de ‘zielen’ in Openb. 6:9). God is ook de Vader van déze familie van gelovigen. Samen met de nieuwtestamentische Gemeente zullen zij het hemelse Jeruzalem bewonen, de stad van de levende God. In nog wijdere zin is God eveneens de Vader van de familie van de engelen, die als ‘dienende geesten’ in Zijn tegenwoordigheid verkeren (Hebr. 1:7,14; 12:22). Hoe groot is onze God, de Vader der geesten! Laten wij ons voor Hem neerbuigen en Hem met een oprecht hart dienen en eren. ‘God is geest en wie Hem aanbidden, moeten aanbidden in geest en waarheid’ (Joh. 4:24).

Gespreksvragen bij hoofdstuk 15

Vraag:

Waarom is God de Vader der geesten?

Antwoord:

Omdat (1) wij aan Hem ons bestaan als geestelijke wezens (in een lichaam van vlees en bloed) te danken hebben, (2) wij als gelovigen nu gééstelijke mensen geworden zijn, die leven en wandelen door de Geest, (3) de ontslapen gelovigen voor Zijn aangezicht leven als 'de geesten van de tot volmaaktheid gekomen rechtvaardigen', en (4) de engelen als 'dienende geesten' door Hem worden uitgezonden.

Vraag:

Noem vier zegenrijke gevolgen van de tucht van de Vader.

Antwoord:

Leven in Zijn gemeenschap, deel krijgen aan Zijn heiligheid, erdoor geoefend zijn, en vrucht dragen voor Hem (zie Hebr. 12:9-11).

De Vader der lichten

*'Dwaalt niet, mijn geliefde broeders.
Iedere gave, die goed, en elk geschenk, dat volmaakt is,
daalt van boven neder, van de Vader der lichten,
bij Wie geen verandering is of zweem van ommekeer.
Naar Zijn raadsbesluit heeft Hij ons voortgebracht
door het Woord der waarheid, om in zekere zin eerstelingen
te zijn onder Zijn schepselen'.*

Jakobus 1:16-18

Het thema dat Jakobus hier behandelt, is van groot belang: het is een dwaling te denken dat *verzoeking* tot *zonde* hun oorsprong in God vinden. Want God kan door het kwade niet verzocht worden en Hijzelf brengt ook niemand in verzoeking. Deze verzoeking komt voort uit ons eigen *boze hart*, uit de *begeerte* die de wortel van het kwaad is (Jak. 1:13-15; vgl. Rom. 7:7vv.). Dit staat in contrast tot verzoeking of beproeving die *van buitenaf* op ons afkomen, en waarin wij wel degelijk Gods hand mogen opmerken. Wij moeten het zelfs voor enkel vreugde houden als wij te maken krijgen met deze laatste categorie van verzoeking, omdat die tot versterking van ons geloof dienen. De beproefdheid van ons geloof bewerkt volharding (Jak. 1:2-4).

In deze samenhang spreekt Jakobus, de lijfelijke broer (zelf noemt hij zich echter een *dienstknegt*) van de Heer Jezus, over God als 'de Vader der lichten'. God is niet de Oorsprong van

de duisternis, de Bron van het kwaad, de Auteur van de zonde. In Hem is in het geheel geen duisternis (1 Joh. 1:5). Hij is de Bron van het licht en de Maker van de lichtdraggers (vgl. Gen. 1:3,14-18; Ps. 136:7-9). Iedere gave die goed, en elk geschenk dat volmaakt is, is van Hem afkomstig, van de Vader van de hemellichten. Al het goede – licht, wijsheid, liefde, reinheid – komt van bóven (vgl. Jak. 3:15,17).

Nu is er bij de hemellichamen nogal eens verandering of schaduw van omkering (denk aan de wisseling van licht en donker en de schijn gestalten van de maan). Het licht dat zij verspreiden is niet altijd constant en volkomen, en zo is óns getuigenis als 'lichtende sterren' in een duistere wereld trouwens ook vaak onvolkomen (Fil. 2:15). Maar bij God, de Vader der lichten, is dat allemaal heel anders. Bij Hem is 'geen verandering of zweem van ommekeer'. Het is louter licht dat Hij verspreidt. Het zijn louter goede gaven die van Hem afkomstig zijn, en niets dan zegeningen waarmee Hij ons overlaadt. Hij is de Gever van al het goede.

Het is ook voor ons als kinderen van God van groot belang een juist godsbeeld te hebben. Anders dreigt het gevaar dat wij God ongerijmde dingen gaan toeschrijven. Dat dit geen denkbeeldig gevaar is, blijkt wel uit het boek Job. Ook vandaag de dag zijn er veel mensen die zich teleurgesteld voelen in God en daardoor gevaar lopen een verkeerd Vaderbeeld te vormen.

Er is hier een zekere *parallel* tussen de hemellichten en de gelovigen: zowel de hemellichamen als de gelovigen zijn door Gods handen voortgebracht (Jak. 1:17-18). Maar er is toch ook een groot *verschil*. De Vader der lichten is de Oorsprong van zon, maan en sterren, ja, van de hele schepping die ons omringt. Maar het is een schepping die in al haar delen zucht en in barensood is vanwege de vloek van de zonde. De éérste schepping zal voorbijgaan. De kinderen van God, die Hij naar Zijn raadsbesluit heeft 'voortgebracht door het Woord der

waarheid', behoren echter tot de *nieuwe* schepping. Wij zijn om zo te zeggen de eerste vruchten daarvan, de eerstelingen van de nieuwe oogst van Gods Geest. En bij de opstanding zullen wij daadwerkelijk worden bekleed met de onvergankelijkheid en de onsterfelijkheid die inherent zijn aan de nieuwe schepping (vgl. 1 Kor. 15:20). Wij zijn dus de voorboden van Gods nieuwe wereld. Gedragen wij ons ook werkelijk als 'eerstelingen', als 'hemelingen'? Is ons leven tot eer van de Vader, die ons heeft voortgebracht door Zijn Woord en Geest?

Gespreksvragen bij hoofdstuk 16

Vraag:

Waarom is God de Vader der lichten?

Antwoord:

Omdat (1) de hemellichten (zon, maan en sterren) uit Zijn hand zijn voortgekomen, en (2) Hij ook de Vader van de gelovigen is, die als lichtende sterren mogen stralen in een duistere wereld.

Vraag:

In welke zin zijn wij 'eerstelingen' onder Zijn schepselen?

Antwoord:

De Vader heeft ons voortgebracht door Zijn Woord en Geest, zodat wij de eerste vruchten zijn van een nieuwe schepping, de voorboden van een nieuwe wereld waarin gerechtigheid zal wonen. Dit brengt ons in feite op de *drempel* van de eeuwigheid (2 Petr. 3:13). De Gemeente zal zelfs in de eeuwige toestand nog een eersterangs positie innemen als Gods tent bij de mensen (Openb. 21:1-8).

Andere werken van dezelfde auteur:

Abba, Vader

De rijkdommen van Gods Vadernaam

Strijd de goede strijd van het geloof

Een plaatsbepaling in de geestelijke strijd

Ontmoetingen bij de Bron

Bronnen in de boeken van Mozes en hun betekenis

Zalig!!

Over de 'zaligsprekingen' in het boek Openbaring

Beloften voor overwinnaars

Veertien beloften van Christus in Openbaring 2 en 3

De Maaltijd van de Heer

Het Avondmaal in Bijbels perspectief

Lichtende Sterren

Lessen uit het leven van de aartsvaders

Simson, verliezer of winnaar?

Simson als type van Christus

De Bron bij Berseba

Putten uit de bron van de eed

Op Weg naar het Beloofde Land

Pleisterplaatsen voor pelgrims

Van Aangezicht tot Aangezicht

Voorvallen uit het leven van Mozes, de man Gods

Johannes, de geliefde discipel

Zoals wij hem vinden in het Evangelie naar Johannes

De Grootheid van onze Heer Jezus Christus

Als Koning, Profeet, Priester, Herder en Heiland

Gods Heilsplan

Van eeuwigheid tot eeuwigheid

Christus, de Wijsheid van God

Een overdenking van 1 Korinthiërs 2

In het Begin

Een overzicht van Genesis 1-11

Veilig in de Vrijstad

De betekenis van de vrijsteden in Israël voor de Gemeente van God

Het Visioen van de Almachtige

Bijbelstudies over de zegenspreuken van Bileam

Bethel, Huis van Jakobs God

Reiservaringen van Jakob op weg naar Bethel

Jakobs laatste woorden

De zegenspreuken van Jakob voor zijn zonen en voor de twaalf stammen

Het herwonnen Paradijs

Bijbelstudies over de Hof van Eden en het Paradijs van God

Elia en Elisa, twee profeten op pad

Bijbelstudies over de hemelvaart van Elia en de roeping en taak van Elisa

De genezing van Naäman

Bijbelstudies over 2 Koningen 5

Writings by Hugo Bouter

CD-ROM Seven Language Files

*Verkrijgbaar bij de christelijke boekhandel,
of bij het distributieadres:*

Johannes Multimedia, Postbus 31, 3940 AA Doorn.

E-mail: johannes.multimedia@solcon.nl

